

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Ústav translatologie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Kristýna Pospíšilová

Komentovaný překlad: The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany. Guardian Long Read, September 2019.

Translation with Commentary: The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany. Guardian Long Read, September 2019.

Praha 2021

Vedoucí práce: PhDr. David Mraček, Ph.D.

Zadání

Zadaný text přeložte do češtiny a svůj překlad doprovodíte překladatelským komentářem v rozsahu min. 20 normostran. Komentář je formalizovaným záznamem překladatelské analýzy, která by měla překladu předcházet: v jeho rámci celkově charakterizujete výchozí text, uveďte, s jakým cílem a jakou funkcí byl napsán a jaké lexikální, syntaktické a další prostředky autor volí k dosažení svého záměru. Dále uvažujte o nové, české komunikační situaci překladu. Vysvětlete, zda budou funkce a cíl textu a v závislosti na nich styl v této nové komunikační situaci vašeho překladu nějak pozměněné, nebo zůstanou beze změny (zaměřte se zejména na rozdíly v presupozicích u původního a předpokládaného českého čtenáře). Dále popište, na jaké problémy jste v překladu narazila, a zdůvodněte použité překladatelské postupy a nezbytné posuny, které jste v překladu provedla na úrovni lexika, syntaxe a celkově v rovině stylistické. Postupujte přitom od celkové koncepce svého překladu k dílčím řešením. Citovaná vlastní řešení, kterými budete dokládat použití uváděných postupů, opatřete odkazy ke stránkám překladu i originálu. Komentář opatřete na závěr bibliografickým soupisem použitých primárních i sekundárních zdrojů, včetně internetových.

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat PhDr. Davidu Mračkovi, Ph.D. za vedení práce a cenné připomínky k překladu. Dále bych ráda poděkovala své rodině za trpělivost a podporu.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 28. 7. 2021

podpis

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je přeložit z angličtiny do češtiny článek *The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany*. Tento článek, jehož autorem je Xan Rice, vyšel v září roku 2019 v online novinách *The Guardian* a seznamuje čtenáře s únosem desetileté Ursuly Herrmannové. Součástí práce je komentář zahrnující překladatelskou analýzu originálu, popis překladatelské metody a rozbor překladatelských problémů, postupů a posunů.

Klíčová slova

překlad, překladatelská analýza, překladatelské problémy, překladatelské posuny, Ursula Herrmann

Abstract

The aim of this thesis is to translate the article *The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany* from English to Czech. The article, written by Xan Rice and published in *The Guardian* in September 2019, acquaints the reader with the kidnapping of 10-year-old Ursula Herrmann. The thesis includes a commentary containing the translation analysis of the original text, as well as the description of translation method, translation problems, procedures, and shifts.

Key words

translation, translation analysis, translation problems, translation shifts, Ursula Herrmann

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Překlad	7
3. Komentář.....	22
3.1. Fiktivní zadání	22
3.2. Překladatelská analýza výchozího textu	24
3.2.1. Vnětextové faktory	24
3.2.2. Funkce textu	25
3.2.3. Vnitrotextové faktory	27
3.3. Překladatelská metoda	30
3.4. Překladatelské problémy, postupy a posuny.....	31
3.4.1. Pragmatická rovina.....	31
3.4.2. Lexikální rovina	34
3.4.3. Gramatická a syntaktická rovina	38
3.4.4. Překladatelské posuny	41
4. Závěr	42
Bibliografie.....	43
Příloha – výchozí text.....	46

1. Úvod

Kriminální případy a jejich rekonstrukce, ať už v psané či audiovizuální podobě, nás fascinují již dlouhá desetiletí. Za zakladatele žánru *true crime* bývá považován reportážním stylem psaný román Trumana Capoteho *Chladnokrevně* z roku 1965, ale pamflety a jiná drobná díla inspirovaná skutečnými zločiny vznikaly už v 16. století.¹

Zájem o opravdové kriminální případy neopadá ani ve století jednadvacátém. Stačí se podívat na produkci populární streamovací služby Netflix, která zahrnuje pořady o sériových vražích jako Ted Bundy nebo Richard Ramirez, ale také o zmizení čtyřleté Madeleine McCannové z roku 2007.

Já se v první části této práce pokusím vyhotovit funkční překlad publicistického článku *The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany*, který vyšel v září 2019 v britských online novinách *The Guardian* a který pojednává o případu, jenž se zmizení Madeleine McCannové v mnohém podobá. Autor Xan Rice v něm detailně popisuje únos desetileté Němky Ursuly Herrmannové z roku 1981 a následný vývoj událostí, který se nezastavil v podstatě až do doby vydání článku, tedy téměř čtyřicet let.

Druhou část práce pak bude tvořit komentář k překladu, v jehož rámci provedu analýzu výchozího textu a nové komunikační situace, popíšu překladatelské problémy, na které jsem při vytváření svého překladu narazila, a použité překladatelské postupy a vzniklé posuny. Vycházet budu zejména z díla tradičních českých a slovenských autorů teorie překladu – Jiřího Levého, Dagmar Knittlové a Antona Popoviče.

---

¹ True crime. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/True_crime

2. Překlad

Děvčátko v dřevěné bedně: Záhadný zločin, který otřásl Německem

Patnáctého září roku 1981 vyrazila desetiletá Ursula Herrmannová na kole z návštěvy u své sestřenice na cestu domů. Tam už nikdy nedojela. Tak začal jeden z nejznámějších poválečných zločinů v Německu, který dodnes vyvolává kontroverze.

Autor: Xan Rice

V alpském předhůří na samém jihu Německa leží rozlehlé jezero zvané Ammersee. Jeho břehy jsou posety staletými vesničkami, kde si zámožné rodiny z Mnichova kupují letní sídla a kde turisté popíjejí pivo v restauracích na nábřeží. Při severním konci jezera se nachází dvě právě takové vesničky, Eching am Ammersee a Schondorf, vzdálené od sebe asi tři kilometry. Odděluje je kus smrkového lesa, který láká myslivce, běžce, horské cyklisty a jenž na sklonku léta před osmatřiceti lety přilákal také únosce, kteří plánovali něco, co vstoupilo do dějin kriminalistiky jako jeden z nejznámějších poválečných zločinů v Německu.

Po vyučování 15. září 1981, což byl tehdy první den nového školního roku, se desetiletá Ursula Herrmannová, nejmladší ze čtyř dětí, vrátila domů do Echingu. Chvíli se svým nejstarším bratrem Michaelem cvičila na klavír a pak se na kole vydala lesem podél břehu jezera na podvečerní hodinu gymnastiky v Schondorfu. Po ní zamířila ke své sestřenici v téže vesnici, kde se navečeřela. Za deset minut půl osmé zatelefonovala Ursulina matka tetě a nařídila, že se má Ursula vrátit domů. Stíny už se prodlužovaly, ale ještě bylo vidět a cesta jí měla trvat jen deset minut.

Jenže ani za půl hodiny domů nedorazila. Její matka opět zavolala tetě a ta jí řekla, že Ursula odjela před pětadvaceti minutami. Obě okamžitě věděly, že se něco děje. Ursulin otec vyrazil do lesa z Echingu, její strýc se mu vydal naproti ze Schondorfu. Potkali se na půli cesty. Volali Ursulu potměným lesem, ale nedostalo se jim žádné odpovědi.

O hodinu později už Ursulu hledali také sousedé, policie a hasiči, baterkami propátrávali hladinu jezera a s obtížemi se snažili prohlédnout hustý lesní podrost. Pršelo. Už se blížila půlnoc, když jeden z pátracích psů odvedl psovoda pryč od jezera a hlouběji do křoví. Tam leželo Ursulino červené kolo, asi dvacet metrů stranou od stezky. Po Ursule ale nebylo ani stopy.

Za úsvitu pátrání zesílilo. Desítky policistů v pláštěnkách a holínkách se rozptýlily po hustém lese, na jehož okraji stojí Landheim Schondorf, drahá soukromá škola založená roku 1905, kam

své děti nejčastěji posílají nejvýznamnější bavorští politici a podnikatelé. Mělčiny jezera prohledával policejní člun a potápěči. Nad hlavami jim při tom kroužil vrtulník. Místní rádio vysílalo strašlivou zprávu o tom, že v tak idylické části země zmizelo malé děvčátko. Ursula měří 143 centimetrů, má krátké blond vlasy a na sobě tmavě zelené manšestráky, šedý vlněný svetr a červeno-hnědé sandály. Je dcerou učitele a ženy v domácnosti.

Ve čtvrtek ráno, po šestatřiceti hodinách od Ursulina zmizení, u Herrmannových zazvonil telefon. Když ho její rodiče zvedli, bylo ticho a pak se ze sluchátka ozvala známá znělka, která na rozhlasové stanici Bayern 3 uváděla dopravní zprávy. Opět bylo ticho a nakonec se znovu ozvala znělka. Pak volající zavěsil. Během několika dalších hodin následovaly ještě tři takové telefonáty, záhadné a zlověstné. Tým policistů z místního oddělení, který se usídlil u Herrmannových doma, začal hovory nahrávat.

V poledne následujícího dne doručil pošťák Ursulinu otci dopis označený jako „expres“. Uvnitř byl požadavek na výkupné, složený z písmen vystřižených z novin. „Unesli jsme vaši dceru,“ stálo v něm lámanou němčinou. „Jestli ji chcete ještě někdy vidět živou, zaplatte 2 miliony německých marek.“ Únosci, kteří předpokládali, že dopis dorazí o den dříve – než začnou ony telefonáty – vysvětlovali, že Herrmannovým zavolají a použijí jako poznávací znamení rozhlasovou znělku. „Prostě řekněte, jestli zaplatíte, nebo ne. Pokud zavoláte policii nebo nezaplatíte, vaši dceru zabijeme.“

Když ten den odpoledne zazvonil telefon a ozvala se z něj znělka, Ursulina matka řekla, že výkupné zaplatí, a požádala o důkaz, že její dcera žije. Jak Ursula říká svým dvěma plyšákům? ptala se. Když únosci neodpověděli, začala šít. „Říkala Ursula něco? Odpovězte přece!“

Ještě téhož večera odeslali únosci další dopis, který došel v pondělí 21. září a obsahoval nezvykle konkrétní instrukce o tom, jak mají Herrmannovi výkupné zaplatit. Měli ho odevzdat v použitých stomarkových bankovkách zabalených v kufru. Ten měl na zatím neurčené místo doručit Ursulin otec. Měl jet sám žlutým Fiatem 600 rychlostí maximálně 90 kilometrů za hodinu.

Na rozdíl od některých dalších obyvatel Echingu a rodičů žáků ze soukromé školy v Schondorfu nebyli Herrmannovi bohatá rodina. Postavit dům u jezera si mohli dovolit jenom proto, že si tam Ursulin pradědeček před desítkami let pořídil půdu pro pastvu dobytka. Jednomu ze sousedů Herrmannových se podařilo vybrat část výkupného a zbytek slíbil zaplatit stát.

Zoufalí Herrmannovi očekávali další instrukce, ale žádný dopis už nepřišel a telefon nezazvonil. Ani policie se neměla čeho chytit. Uplynuly dva týdny. Policie se rozhodla znovu prohledat les.

Byla povolána více než stovka policistů a deset pátracích psů. Les si rozdělili na čtyři části a každou z nich pak ještě na několik menších čtverců, které pak jeden po druhém pročešávali pomocí kovových tyčí.

O čtyři dny později – byla zrovna pošmourná neděle – už měli propátranou většinu lesa. Ursula se pohřešovala devatenáct dní. V půl desáté ráno někdo zakřičel. Na malé mýtině asi 800 metrů stranou od stezky narazil jeden policista v půdě na něco tvrdého. Na místo přispěchal další strážník, a když odhrabal listí a vrstvu hlíny, objevil hnědou deku, jež zakrývala dřevěnou desku. Odstranil ji a našel další, která, jak se ukázalo, byla víkem bedny. Ta měla 72 na 60 centimetrů, velikostně tedy připomínala konferenční stolek. Byla natřena na zeleno a zvenčí zajištěna sedmi zástrčkami. Policista pomocí rýče vylomil víko a uvnitř spatřil Ursulino studené, bezvládné tělíčko. Když ho vytahoval ze země, plakal.

Dva vyšetřovatele poslali opodál k Ursule domů, aby zprávu o nalezení jejího těla sdělili jejím rodičům. Její matka byla příliš rozrušená, než aby se na něco ptala, ale její otec chtěl vědět, jestli Ursule někdo před smrtí ublížil. Nelhali mu, když odpověděli, že ne. Pitva ukázala, že Ursula zemřela v rozmezí třiceti minut až pěti hodin poté, co ji zakopali. Na těle nebyly patrné žádné známky toho, že by se dívka pokoušela dostat se z krabice ven nebo že by se v ní vůbec hýbala, takže lékaři usoudili, že byla už předtím omámena například oxidem dusným.

Podle všeho únosci nechtěli Ursulu zabít. Bedna, kterou zakopali zhruba metr a půl hluboko, byla vybavena poličkou a sedátkem, jež sloužilo jako toaleta. Zároveň byla zásobená třemi lahvemi vody, dvanácti plechovkami Fanty, šesti velkými tabulkami čokolády, čtyřmi balíčky sušenek a dvěma balíčky žvýkaček. Obsahovala také bizarní knihovničku o jednadvaceti knihách, od komiksů s kačerem Donaldem přes westerny až po milostné romány a thrillery jako Všudypřítomné zlo. Svítilo se v ní a hrálo tam přenosné rádio naladěné na stanici Bayern 3, ze níž pocházela také znělka dopravních zpráv. Aby mohla Ursula dýchat, měla bedna ventilační systém z plastových instalatérských trubek, které byly vyvedeny ven ze země. Ten, kdo tuto ventilaci vytvořil, si nicméně neuvědomil, že bez nějakého pohonného mechanismu nebude vzduch cirkulovat a kyslík v bedně brzy dojde.

Soudě podle velikosti a váhy bedny policie dospěla k závěru, že nepátrá jen po jednom únosci. Bedna vážila šedesát kilogramů a do lesa by ji tak museli odnést alespoň dva lidé. Pachatelé se museli v lese dobře vyznat, protože si k zakopání bedny vybrali odlehlé místo, nepozorovaně si k němu proklestili cestu hustým porostem a rovněž bez povšimnutí vyhloubili díru.

Rodiče dětí z Echingu a přilehlých vesniček, kteří své děti dříve nechávali toulat se venku bez dozoru, měli nyní strach spustit je z očí. Děsili se o to víc, že o Ursulině smrti zběsile psaly noviny. V den pohřbu ztratil Ursulin osmnáctiletý bratr Michael, jindy velmi plachý chlapec, trpělivost s vytrvalým obtěžováním ze strany novinářů, a když mu jeden fotograf strčil fotoaparát až do obličeje, vyrazil mu ho z ruky.

V zoufalé snaze najít pachatele vypsala policie odměnu za informace v hodnotě 30 000 německých marek. Tipy se jenom hrnuly. Vynořilo se mimo jiné jméno Werner Mazurek. Bylo mu jednatřicet a bydlel se svou ženou a dvěma dětmi jen pár set metrů od Herrmannových. Mazurek byl vyučený automechanik, v patnácti letech odešel ze školy a teď měl svou vlastní opravnu televizorů, zjevně tedy byl manuálně zručný. Svým vzrůstem a pivním mozolem budil respekt, byl výbušný a v Echingu ho neměli zvláště v oblibě. A také se topil v dlužích – bance dlužil přes 140 000 marek, měl tudíž motiv.

Když policie Mazurka týden po nálezu Ursulina těla vyslýchala, nemohl si nejprve vzpomenout, kde byl toho večera, kdy dívka zmizela. Alibi doložil až po čtyřiaadvaceti hodinách: hrál stolní hru Risk se svou ženou a dvěma přáteli. Prohlídka jeho bytu a dílny neodhalila nic, co by ho se zločinem spojovalo. Když později toho měsíce objevil forenzní tým, který ohledával bednu, na kusu izolační pásky otisk prstu, svitla naděje na průlom v případě. Tisícům místních včetně Mazurka odebrali otisky, ale nenašli žádnou shodu.

Policie Mazurka stále podezřívala. Koncem ledna roku 1982 ho společně se dvěma jeho přáteli zatkla a několik dní je vyslýchala, než je zase pustila. O měsíc později předvolala k výslechu dalšího Mazurkova známého. Byl to Klaus Pfaffinger, nezaměstnaný mechanik se sklony k pití. Jeho bytný, kterému dlužil za nájem, policii řekl, že v týdnech předcházejících únosu viděl svého nájemníka jezdit na mopedu, k němuž měl přivázaný rýč. Pfaffinger nejprve trval na tom, že je nevinný. Ovšem když si druhý den výslechu udělali vyšetřovatelé pauzu a on zůstal sám jen se sekretářkou, pronesl něco, co nikdo nečekal. „A co když něco vím?“ Když se vyšetřovatelé vrátili, Pfaffinger jim řekl, že ho Mazurek začátkem září roku 1981 požádal, aby v lese vyhloubil díru, a nabídl mu za to tisíc marek a barevný televizor. Pfaffinger podle svých slov díru opravdu vykopal a později v ní viděl uloženou bednu.

Vyšetřovatelé v přesvědčení, že případ vyřešili, odvezli Pfaffingera do leza mezi Echingem a Schondorfem. Měl je dovést k místu, kde byla zakopaná bedna, ale nejen že ho k jejich zděšení nedokázal najít, dokonce se k němu vůbec nepřiblížil. „Svoje přiznání odvolávám. To, co jsem říkal, nebyla pravda,“ oznámil po návratu na policejní stanici. V následujících měsících

Pfaffingera vyslechli ještě alespoň desetkrát, ale ten odmítl zopakovat svoje přiznání a nakonec byl propuštěn.

Vzhledem k tomu, že byla jeho pověst značně pošramocena, se Mazurek chystal začátkem léta roku 1982 s rodinou z Echingu odstěhovat. Hlavní vyšetřovatel v případě Ursulina únosu, který Mazurka pronásledoval, byl nahrazen někým jiným a policie rozšířila okruh pátrání. Po celém Německu rozmístila asi 100 000 barevných plakátů s výzvou o pomoc s vyšetřováním. Jeden z dílů televizního pořadu Případ XY ... pachatel neznámý, který později posloužil jako předloha pro podobný formát pořadů v Británii i v USA, se únosem Ursuly Herrmannové poměrně detailně zabýval. Nový policejní tým objevil další důkazy, jež vypovídaly o metodách únosců, jako například drát, který únosci natáhli mezi stromy podél lesní stezky a který během únosu sloužil jako poplašný systém. Ale ani vyšetřování nových podezřelých nikam nevedlo. Do konce 80. let intenzita vyšetřování notně zeslábla. Většina lidí napříč Německem si nicméně případ holčičky zaživa pohřbené v bedně stále pamatovala.

Ursulini rodiče a sourozenci zatím ze všech sil snažili žít dál. Sice nad smrtí Ursuly, kterou si pamatovali jako inteligentní, čilou holčičku se zájmy jako zpěv a malování, hluboce truchlili, ale svůj zármutek si nechávali pro sebe a nikdy nemluvili s tiskem. Rodiče se brzy poté, co jejich nejmladší dítě zemřelo, rozhodli, že pátrání po únoscích jejich rodinu nezničí a že nedovolí, aby tato tragédie ovládla jejich život. Protože se nevědělo, kdo je viníkem, snažili se na celou situaci nahlížet jako na strašlivou nehodu. Nejtěžší to bylo pro Ursulinu matku, která si vyčítala, že měla onoho večera dojít Ursulu k sestřenici vyzvednout. Ursulin otec a sestra hledali útěchu ve své silné křesťanské víře. Mladší z jejich dvou bratrů se uchýlil k surfování.

Michael, Ursulin nejstarší bratr, který chodil v době jejího únosu do posledního ročníku střední školy, se toho večera, kdy zmizela, u kamaráda zrovna věnoval muzice. Když Michaelova matka ke kamarádovi v panice zavolala a řekla, že Ursula zmizela, pospíchal Michael domů a zapojil se do prohledávání lesa. Když našli Ursulino tělo, zdrtilo ho to. „Zdrcení se rychle změnilo v otázku, co s tím teď můžu dělat,“ pověděl mi. „Protože na otázku, proč se to stalo, se odpověď najít nedala. Řekl jsem si prostě, že já jsem naživu a že mám nějakou práci.“

Kolem roku 2005 se začal bavorský zemský kriminální úřad vážně zabývat nahromaděnými nevyřešenými případy. Nejznámějším byl únos Ursuly Herrmannové, který se do té doby třikrát objevil v pořadu Případ XY ... pachatel neznámý a stále kazil pověst místní policie a justice. Státní zástupci doufali, že by vývoj genetické daktyloskopie, který se udál za poslední dvě desetiletí, mohl v případě přinést průlom. Bylo důkladně prošetřeno obrovské množství důkazů

z původního vyšetřování, včetně požadavků na výkupné a dřevěné bedny. Bylo nalezeno několik vlasů, z nichž forenzní experti sestavili profil DNA několika různých lidí.

Teď už jen zbývalo najít shodu. V roce 2007 se to podařilo. Genetický vzorek získaný ze šroubu použitého v dřevěné bedně odpovídal jinému, jenž byl nalezen na sklenici v bytě zámožné ženy z Mnichova, kterou tam v květnu 2006 brutálně zavraždili. Ale policie se z předpokládaného průlomu v případě neradovala dlouho. Pro mnichovskou vraždu stanul před soudem synovec oběti, jemuž bylo v době Ursulina únosu jen pár let. Následovalo rozsáhlé forenzní vyšetřování, které dovedlo soudce k závěru, že mezi oběma případy neexistuje žádná spojitost, a muž z Mnichova byl usvědčen pouze z vraždy své tety. Jak se mohl mnichovský vzorek shodovat se vzorkem ze šroubu, je dodnes záhadou. Stává se to sice zcela výjimečně, ale i v oboru genetické daktyloskopie někdy dochází k omylům.

Státním zástupcům, kteří se zabývali případem Ursuly Herrmannové, docházel čas. Její smrt nebyla vyšetřována jako vražda, ale jako únos s následkem smrti, jehož promlčecí lhůta činila třicet let. Zbývalo tedy pět let, po jejichž uplynutí už by pachatelé nemohli být za tento čin stíháni. Státní zástupci znovu procházeli složky k případu z roku 1980 a zaměřovali se na hlavní podezřelé. Klaus Pfaffinger, nezaměstnaný mechanik, který nejprve tvrdil, že vykopal díru v lese, byl po smrti. Ale Werner Mazurek byl stále naživu. Bydlel se svou ženou na severu Německa, kde provozoval podnik s lodním příslušenstvím a v úterý večer s jedním známým také bufet se sloganem „Zkus Wernerovo pivo a Norbertovo selátko, pro další na molo vrátíš se zakrátko!“

V roce 2007 začala policie Mazurka sledovat a nasadila do akce také člověka v utajení, který se s ním měl spřátelit. Domů a do auta Mazurkovi umístili odposlouchávací zařízení a napíchl mu telefon. V říjnu téhož roku mu prohledali dům a odebrali vzorek slin. Neshodoval se s žádným ze vzorků nalezených na dřevěné bedně.

Státním zástupcům zbývala poslední možnost. U Mazurka doma našli při prohlídce mimo jiné starý páskový magnetofon. Když ve dnech následujících po Ursulině zmizení únosci volali jejím rodičům, pouštěli do sluchátka znělku. Bylo možné, že k nahrání znělky byl před lety použit právě tento magnetofon? Odborník na zvuk, který měl přístup k původním nahrávkám z roku 1981, měsíce prováděl na magnetofonu různé testy a dospěl k závěru, že při Ursulině únosu byl použit právě tento přístroj.

Osmadvacátého května 2008, téměř dvacet sedm let od Ursuliny smrti, byl Mazurek zatčen a letecky přepraven do města Augsburg, jež se nachází poblíž Echingu. Ursuliny rodiče, kteří

stále žili v domě u jezera Ammersee, už o několik dní dříve informovali, že dojde k zatčení. Nabídli jim také, že se mohou zúčastnit soudu jako tzv. *Nebenkläger*, tedy spolužalobci. Německý právní systém to v případě některých závažných zločinů příbuzným obětí umožňuje. Mohou pak nahlížet do důkazních materiálů, předvolávat svědky a klást dotazy soudcům.

Ursulini rodiče si po všech těch letech nechtěli znovu procházet hrozivé detaily její smrti. Namísto toho bylo dohodnuto, že se spolužalobcem stane jejich nejstarší syn Michael. V té době mu bylo přes čtyřicet a vyučoval náboženství a hudební výchovu na jedné dívčí střední škole v Augsburgu. Byl to tichý člověk a rodinný typ, ale zároveň ne někdo, kdo by se „spokojil s polopravdami,“ jak pro noviny *Süddeutsche Zeitung* nedávno uvedl jeho starý známý Michael Hofstetter, který s Michaelem byl onoho večera, kdy Ursula zmizela. Řekl také, že má Michael „obrovský smysl pro spravedlnost, který ho žene vpřed“.

Proces začal v Augsburgu v únoru 2009. Soudní síň praskala ve švech. Mazurek, kterého jedny noviny popsaly jako „vousatého obra“, seděl před svou ženou, jež rovněž stanula před soudem jako spolupachatelka. Mazurek přečetl dvacetistránkové prohlášení, v němž trval na tom, že je nevinný. „Vím, že jsem nebyl zrovna vzorný občan. Někdy jsem se choval neslušně a mnozí se mě pokusí vykreslit jako špatného člověka. Ale s tímhle činem nemám nic společného.“

Obžaloba skutečně neměla problém najít důkazy Mazurkova pochybného charakteru. Jeho dcera a nevlastní syn toho o něm jakožto o otci mnoho dobrého říct nemohli. Mazurek za sebou už měl i několik oplétaček se zákonem – mimo jiné byl v roce 2004 usvědčen z padělání dokladů. Pak také obžaloba měla příběh o psovi. V roce 1974 se Mazurek vrátil z pivního festivalu Oktoberfest a zjistil, že rodinný mazlíček, kříženec jménem Susi, převrátil odpadkový koš v kuchyni. Mazurek psa popadl a zavřel ho do mrazáku ve sklepě. Druhý den šla jeho žena, která se s ním krátce nato měla rozvést, do mrazáku pro maso, a našla tam na kost zmrzlého Susiho. Mazurek později řekl, že psa potrestal „vyhnanstvím na Sibiř“.

Obžaloba předložila proti Mazurkovi nepřímé důkazy. Měl motiv, protože potřeboval peníze, a vlastnil dílnu, byl tudíž vybaven k sestavení bedny. V době, kdy se Ursula pohřešovala, byl spatřen, jak poslouchá policejní frekvenci, a kousek kůže nalezený v bedně byl odříznut z opasku, který patřil někomu s velkým břichem, tedy někomu jako Mazurek. A v roce 2007 – poté, co policie prohledala Mazurkův dům a nasadila do něj odposlech – vyslechla jeho telefonát se starým známým z Echingu, během něhož probírali promlčecí lhůtu případu Ursuly Herrmannové.

Obžaloba byla ale založena především na odvolaném doznání Klause Pfaffingera, který tvrdil, že na Mazurkovu žádost vykopal díru, a na páskovém magnetofonu. Žalobci trvali na tom, že Pfaffingerovo doznání bylo věrohodné. Jak ukázaly staré policejní spisy, hned v několika ohledech bylo přesné: Pfaffinger detailně popsal místo, kde byla bedna zakopána, od velikosti mýtiny přes rozměry díry až po stav půdy. Hlavní vyšetřovatel v roce 1982 byl přesvědčen, že Pfaffinger pouze předstírá, že mýtinu nemůže najít. Když tentýž policista po tolika letech svědčil před soudem, popsal Pfaffingera jako „vynikajícího herce“ a „zběhlého podvodníka“.

Magnetofon byl tím nejdůležitějším a také nejspornějším důkazem. Během policejního výslechu v roce 2007 Mazurek uvedl, že si magnetofon koupil teprve o několik týdnů dříve na bleším trhu, když si udělal s manželkou krátkou dovolenou. Nemohl ale prokázat, kdo mu ho prodal, a nikdo z blešího trhu si nepamatoval, že by tam toho dne měli podobný magnetofon na prodej. Soudní znalkyně, která se specializovala spíše na fonetiku než na audio, popsala, že na nahrávce hovorů s únosci bylo během rozhlasové znělky slyšet několik kliknutí – někdo při nahrávání znělky na magnetofonu mačkal tlačítka. Když sama zkoušela mačkat knoflíky na Mazurkově magnetofonu, najednou se jí „rozsvítilo“, jak to sama pojmenovala. Zvuky z nahrávky byly totožné. I další drobné prvky nahrávky se shodovaly s konkrétním přístrojem, který měla před sebou. Uvedla, že magnetofon nalezený u Mazurka „velmi pravděpodobně“ použili při svých hovorech i únosci.

Ve své závěrečné řeči v březnu roku 2010 žalobce soudu připomněl, že Ursulu „zaživa pohřbili v dřevěné bedně“, což ukazovalo „chladnokrevnost a bezcitnosti pachatele“. To přesvědčilo všechny tři soudce i dva členy poroty a Mazurek byl shledán vinným a odsouzen na doživotí. Proti jeho ženě neexistoval dostatek důkazů, takže byla zproštěna obvinění. Zdálo se, že všichni přítomní jsou šťastní, že Ursulina vraha konečně poslali do vězení. Všichni – až na jednoho.

Když proces začínal, málokdo v soudní síni věnoval pozornost Michaelu Herrmannovi. Má sice dost charakteristické vzezření (šedé vlasy nosí v culíku a onehdy se také pyšnil úzkými kotletami, jež mu sahaly až k čelisti), ale zároveň je nenápadný a nechce přitahovat pozornost. Když dokončil střední školu, vystudoval učitelství v Augsburgu a pak si otevřel obchod s hudebninami, kde prodával hudební nástroje a další vybavení včetně magnetofonů. Oženil se, narodily se mu tři děti a do pěstounské péče si vzal ještě čtvrté. Nadšeně sledoval, jak rostou, sdílí jeho lásku k hudbě a hledají si vlastní cestu životem.

Ti, kdo věděli, co se stalo Ursule, se Michaela občas ptali, jestli se kvůli tomu strachoval o své děti, ale z nějakého důvodu tomu tak nebylo. Michael také nikdy neuvažoval o tom, že by po pachatelích pátral na vlastní pěst. To byla práce policie. Ale ačkoliv žil pokojný život, sestřina

smrt mu prý pořád připadala jako jakýsi otevřený kruh. Soudní řízení a funkce spolužalobce mu mohly pomoci tento kruh uzavřít. Zatímco většina spolužalobců u soudu působí pouze jako nezúčastnění pozorovatelé, Michael se této role zhostil s mnohem větší vážností. Rozhodl se nedovolit, aby se z jeho rodiny podruhé staly oběti.

Před začátkem procesu si Michael k údivu svého státem přiděleného obhájce vyžádal přístup ke všem složkám k případu, které činily desítky tisíc oskenovaných stran. V prvních několika týdnech procesu se doma po nocích zamykal v pracovně, neúnavně četl a prokousal se šesti tisíci stránek. Ursulu si pamatoval velice dobře. Vzpomínal si, jak byla navzdory své živosti opatrná a občas také citlivá a jak ji rozčilovalo, když její spolužáci zlobili. Ale jak pročítal na stroji psané policejní zprávy, uvědomil si, že spoustu detailů z oněch hrozivých dní v září 1981 zapomněl – dokonce i to, že s Ursulou cvičil na klavír jen pár hodin před tím, než byla unesena. Připadalo mu, jako by mu mozek tuto část života prostě vymazal. Z Michaelova pohledu mnohé nasvědčovalo tomu, že zločin mohl spáchat Mazurek, ale jisté body obžaloby se mu nepozdávaly. Nemohl pochopit, proč nyní někdo považuje odvolané doznání Klause Pfaffingera za důvěryhodné, když ho kdysi smetli ze stolu. Z policejních složek také vyplývalo, že měl Pfaffinger vážný problém s alkoholem. Když byl ve vazbě, prohlašoval, že už se u něj objevily halucinace. Také se chronicky štítíl práce. Jeho bývalá žena ho při výslechu v roce 2008 označila za lenocha, který by se nikdy neuvolil, že vykope jámu.

Jak zaznělo u soudu, Pfaffinger své přiznání ani nepodepsal; vyšetřovatel ho totiž zaznamenal z paměti až o několik týdnů později. A podobně jako v případě Mazurka nepojily Pfaffingera s činem žádné stopy DNA. Policie před procesem exhumovala jeho tělo, ale nenalezla žádnou shodu s genetickými profily, které byly z důkazního materiálu vytvořeny o několik let dříve.

Michaela nejvíce znepokojoval magnetofon. Protože se vyznal v hudbě, věděl toho hodně o akustice a audio inženýrství a nedovedl pochopit, jak se dá jednoznačně prokázat spojení nějakého magnetofonu a dávných vyděračských telefonátů. I kdyby snad byla na onen cívkový magnetofon nahrána rozhlasová znělka, jak tvrdila obžaloba, únosci by ji stejně museli přenést na další, kompaktnější zařízení, protože k Herrmannovým volali z budky. Akustické prostředí v budce i u únosce doma by rovněž mělo vliv na to, co policie nakonec slyšela a nahrála na druhé straně drátu.

Michaelova právnička mu doporučila, aby se tím příliš nezabýval. „Řekla mi, že tohle spolužalobci nedělají. Ale já jsem neřešil, co se obvykle dělá. Já jsem prostě dělal to, co jsem považoval za správné,“ pověděl mi Michael. Napsal soudu dopis, v němž označil zprávu zvukové znalkyně za neúplnou či jednostrannou. Soudci z toho nebyli nadšeni, ale ze zákona

měli povinnost dopis při procesu přečíst nahlas. Bylo nanejvýš neobvyklé a skandální, aby se člen obžaloby, navíc samotný bratr oběti, projevoval ve prospěch obhajoby. Když byl proti Mazurkovi vynesena rozsudek, Michael u budovy soudu přednesl prohlášení. „Nejsem přesvědčen, že je vinen,“ řekl. „Ale ani nejsem přesvědčen, že je nevinný.“ Místo toho, aby se kruh uzavřel, se tak otevřel ještě víc.

Půl roku po procesu, ke konci roku 2010, začal Michael v levém uchu registrovat zvláštní zvuky o vysoké frekvenci. Ty ho v noci budily a nedovolovaly mu znovu usnout. A co hůř, často ho sužovaly také v průběhu dne, hlavně když měl vyučovat hudební výchovu. Nikdy předtím ušním šelestem netrpěl, takže usoudil, že to možná souvisí se soudním procesem. Soudní psycholog, který byl k dispozici příbuzným obětí trestných činů, ho vyšetřil a rovněž dospěl k závěru, že stres z procesu je velice pravděpodobnou příčinou.

Mazurek poslal během procesu Michaelovi dopis – neděkoval mu v něm, že rozporuje důkaz v podobě magnetofonu, ale naznačoval, že jsou určitým způsobem na stejné straně. Pak z vězení psal dál, a dokonce Michaelovi poslal přání k Vánocům. V roce 2013 Michael konečně odpověděl. „Překvapilo mě, že jste mi napsal, protože vám je určitě jasné, že ačkoliv pochybuji o vaší vině, chovám k vaší osobě značné antipatie,“ stálo v dopise. „Pokud jste nevinný, rád bych přišel celé věci na kloub a rád bych, abyste se mohl vrátit do běžného života. Ale pokud jste vinen, k čertu s vámi.“

Tou dobou byl Michael čím dál skeptičtější ohledně Mazurkovy viny. Když proces skončil, noc co noc se se zvoněním v uších vracel k počítači, kde měl uložené soubory k případu, které s úzkostnou pečlivostí třídil do složek. Tím značně trpělo jeho manželství (v roce 2012 Michael od své ženy odešel), ale přesto nemohl záležitost nechat být. Připadalo mu, že musí zjistit, kde je pravda, protože to dluží svým rodičům, sám sobě, a dokonce i německé veřejnosti. „Ženou mě vpřed morální zásady – mám potřebu dělat, co je správné,“ pověděl mi. „Ten případ prostě neměl skončit tak, jak skončil.“

Vymyslel tedy plán. V roce 2013 podal na Mazurka občanskoprávní žalobu, v níž požadoval odškodné ve výši 20 000 eur za zapříčinění svého tinnitu. Byl to právní trik. Mazurek se měl hájit tím, že byl nespravedlivě odsouzen a že tudíž není za Michaelův tinnitus odpovědný, což mělo soud přinutit, aby se znovu zabýval již uzavřeným trestním řízením. Michael doufal, že se díky tomu přiblíží pravdě.

„Soudcům došlo, jak se věci mají, a pěkně je to namíchlo,“ řekl mi advokát Joachim Feller, který Michaela zastupuje od roku 2012, když jsme se sešli u něj v kanceláři ve starobylém

městečku Landsberg am Lech, jež leží asi 20 minut cesty od Echingu. „Několikrát se to pokusili překazit.“ Soud požadoval, aby Michaela vyšetřil nezávislý psychiatr a rozhodl, zda jeho tinnitus způsobil soudní proces, či nikoliv. Když psychiatr potvrdil, že ano, případ v roce 2016 konečně pokročil, aby se pak táhl další dva roky.

Na rozdíl od trestního řízení, kdy se média soustředila na Mazurka, byl teď středem pozornosti Michael. Najednou musel vysvětlovat svým žákům na hodinách hudební výchovy a náboženství, kteří ho znali jako rezervovaného a přívětivého učitele, proč se objevuje v novinách a v televizi. Vzal novináře do Echingu a do lesa, kde byla Ursula unesena. Kromě jeho nejužší rodiny a nejbližších známých nicméně jen málokdo chápal, proč se případu pořád věnuje. Jeden místní novinář, který psal o trestním i občanském soudním řízení, mi řekl, že se ho kolegové často ptají, proč si prostě „ten Herrmann nedá pokoj“. „Já sám se pořád snažím pochopit, proč se takhle Michael Herrmann chová,“ prohlásil onen novinář. „Člověk by to do něj neřekl, ale on si pořád čte v těch složkách... Je tím tak trochu posedlý.“

Jak civilní proces pokračoval, ukázalo se, že Michael není jediný, kdo má ohledně původního rozsudku pochyby. Pro obhajobu svědčil penzionovaný fyzik a amatérský odborník na audio Bernd Haider, který v šedesátých letech od píky sestavil svůj první cívkový magnetofon a který pobýval ve vesnici jen pár kilometrů od Echingu. Živě si vybavoval zprávy o únosu z roku 1981, ačkoliv o Mazurkovi před jeho zatčením nikdy neslyšel. V roce 2009 sledoval soudní proces v médiích a stejně jako Michael byl velmi skeptický k důkazu v podobě magnetofonu. Později si vypůjčil podobný přístroj, sehnal si nahrávky vyděračských telefonátů a zjišťoval, jestli se shodne se závěry odbornice na fonetiku. Po roce testování usoudil, že nikoliv, a nabídl pomoc Mazurkovu obhájci.

Když jsem Haidera letos na jaře navštívil u něj doma, vypůjčený magnetofon tam ještě měl. Poobědvali jsme vídeňský řízek s bramborem a Haider mi pak řekl, že Michael Herrman byl během původního procesu jediný, kdo chápal, v čem spočívá problém s magnetofonem. „Upozorňoval, že to přece není možné, ale bohužel seděl na špatné straně soudní síně!“

Když už se občanské soudní řízení chýlilo ke konci, Michael získal dalšího spojence. Německá akademička Barbara Zipserová pobývající v Londýně se na internetu dočetla o jeho snažení dopátrat se pravdy. V době, kdy Ursulu unesli, byla Zipserová ještě malá a žila v Německu. Vybavovala si, jak byla tenkrát vyděšená. Když jsme se letos setkali, pověděla mi, že případ v Německu zapůsobil podobně jako v Británii zmizení Madeleine McCannové. „Říkala jsem si, že toho, co to udělal, by měli zavřít,“ prohlásila.

Protože se Zipserová specializuje na lingvistické profilování a na univerzitě Royal Holloway pomocí moderních profilovacích technik identifikuje autory starořeckých lékařských textů, rozhodla se porovnat požadavky na výkupné, které zaslali únosci, se vzorky Mazurkova rukopisu, jež Haider vyvěsil na internet. Zanalyzovala použité výrazy a styl a dospěla k závěru, že ten, kdo požadavky napsal, byl vzdělaný – rodilý mluvčí, který se pouze vydával za cizince a používal proto lámanou němčinu. „Mazurek to rozhodně nebyl,“ řekla mi.

Ve svém přesvědčení se ještě utvrdila, když odjela za Michaelem do Německa a společně strávili hodiny a hodiny pročitáním složek k případu. „Vím, že je tomu těžké uvěřit, ale viděla jsem důkazy. A Michael odvedl velice dobrou detektivní práci,“ uvedla Zipserová. „Jeho závěry můžu potvrdit.“ Pravděpodobnost, že únoscem je Mazurek, odhadoval Michael několik let po trestním řízení padesát na padesát. Teď už ji vidí jen na jedno procento.

V srpnu 2018 civilní proces skončil, přičemž soud Mazurkovi uložil, že musí Michaelovi za způsobení tinnitu vyplatit odškodné ve výši 7000 eur. Bylo to vítězství, které ale pro Michaela bylo prohrou. Znamenalo to, že soudci souhlasí s trestním soudem, podle něhož Mazurek spolu s neznámým komplicem Ursulu skutečně unesl.

Michael v otevřeném dopise adresovaném státu Bavorsko a médiím napsal: “Osud své sestry si s sebou nesu už 37 let a dodnes není jasné, kdo je za její smrt zodpovědný. Je možné, že augsburský právní systém vlastně nemá zájem vyřešit případ Ursuly Herrmannové, totiž smrt mojí sestřičky? Pokud se za ní soud rozhodne jak se říká zavřít dveře, měl by si být vědom, že za pravdou jen tak dveře zavřít nemůže.”

Mazurka od jeho zatčení v roce 2008 zastupuje Walter Rubach, jeden z nejznámějších bavorských obhájců. Rubach vidí věci černobíle. Když se ho klient zeptá, jestli věří v jeho nevinu, stejně jako to v roce 2008 udělal i Mazurek, Rubach je s odpovědí rychle hotov. „Řekl jsem mu, že nevěřím žádnému svému klientovi,“ pověděl mi u sebe v kanceláři v Augsburgu. „Mým úkolem je zjistit, jestli existuje dost důkazů k jeho usvědčení.“ V Mazurkově případě byl od samého začátku přesvědčen, že nikoliv.

„Bylo zřejmé, že Mazurek je typ člověka, který by byl něčeho takového schopen. Ale nebyla k dispozici žádná jednoznačná fakta. Jednalo se o ukázkový případ založený na nepřímých důkazech,“ prohlásil Rubach. „Pořád mě dopaluje, čím ho usvědčili. Jak se to říká u vás v Anglii? Lepší deset zločinců na svobodě než jeden nevinný oběšenec.“

Rubach sice osobně s Michaelem do kontaktu příliš nepřišel, ale sledoval ho na druhé straně soudní síně, má ho rád a obdivuje ho. „To, co jako spolužalobce udělal, jak se postavil proti rozhodnutí soudu, to v Německu nemá obdoby.“

Mazurek se ze své cely daleko na severu Německa pořád snaží očistit své jméno. Když jsem mu letos napsal, odpověděl mi, že si najal soukromého vyšetřovatele, který má vystopovat muže, jenž mu údajně v roce 2007 prodal magnetofon. „Mám akorát vztek a čekám jedenácté výročí svého pobytu ve vězení,“ stálo v dopise.

Jednoho vlahého dubnového rána jsem se v Augsburgu sešel s Michaelem. Vzhledem k tomu, že jinak většinu času trávil u soudu, na sobě měl neformální tenisky, modré džíny a černou bundu. Navzdory svým právním nezdarům a ušnímu šelestu, který ho stále trápí, působí klidně a vřele a umí s vážnou tváří vtipkovat. Když jsme cestou do Echingu projížděli bavorským venkovem, pokusil se mi vysvětlit význam slova *überfordert*, kterým popsal polici z roku 1981. „Znamená to, že je nějaký úkol nad vaše schopnosti – třeba jako Brexit.“

Michael – který strávil zkoumáním případu mnohem více času než kterýkoliv zástupce obhajoby i obžaloby – ho zná natolik dobře, že o něm mluví s přesností a odstupem zvláštního vyšetřovatele, spíše než jako příbuzný oběti. Když zaparkoval u silnice mezi Echingem a Schondorfem, poznamenal, že právě tam při přesunu bedny do lesa pravděpodobně zastavili i únosci. Mezi stromy vedly koleje od SUV. Michael prohlásil, že půjdeme 141 metrů rovně a pak se podíváme dvacet metrů vlevo. Tam byla onehdy Ursula pohřbena. „Nevíme, jestli byla omámená a jestli ji odnesli, nebo jestli tam došla sama,“ pověděl mi. „Ale víme, že se tam dostala po cestičce, kterou někdo prořezal právě k tomu účelu.“

Michaelův otec zemřel před několika lety a jeho matka se v roce 2016 odstěhovala z vesnického rodinného domu do Augsburgu. Ale jeho mladší bratr, surfař Hannes, v domě pořád bydlí, spolu se dvěma syrskými uprchlíky, kteří si pronajímají přízemí. Michael mu před návštěvou zavolal, protože se nechtěl bez ohlášení na prahu objevit s novinářem, a Hannes nás pozval na kávu. O Ursule jsme nemluvili. Po vzoru své starší sestry a matky se ani Hannes s médii nikdy nebavil o Ursulině smrti, ačkoliv podle Michaela ho jeho rodina v soukromí v práci na případu podporuje, stejně jako jeho děti a nová partnerka. Ale na veřejnosti je na své cestě za znovuotevřením případu sám.

Po obědě v jedné restauraci u jezera, na kterém se v dálce pohupovaly plachetnice, jsme zamířili po cestě směrem k lesu – stejnou trasou jela před téměř čtyřiceti lety na hodinu tělocviku Ursula. Smrky jsou tam mnohem vyšší, než byly tenkrát, a lesní podrost už není tak hustý, ale

stezka je pořád stejná – tři metry široká se zpevněným šterkem. Kolem nás se proháněli cyklisté na elektrokolech.

O pár minut později, když jsme se přiblížili k malému molu vedoucímu k dřevěné boudě pro ty, kdo by se v jezeře chtěli vykoupat, se Michael na cestě zastavil. „Tady Ursulu unesli,“ pronesl. „Našlo se tu její kolo a končil tu izolovaný drát.“ Únosci použili 140 metrů izolovaného měděného drátu jako součást poplašného systému. Policie si sice při pátrání po Ursule drátu všimla, ale důležitost mu začala přikládat až o více než rok později, když si vyšetřovatelé přišli do soukromé internátní školy v Schondorfu o případu pohovořit s tamními žáky. Dva z nich se přihlásili s tím, že sedm nebo osm měsíců od únosu našli drát napnutý mezi stromy podél stezky na břehu jezera, když po lese honili sovu. Tito chlapi pak udělali něco velmi zvláštního: drát sundali, změřili ho na školní atletické dráze a nechali v uzamčené skřínce na internátě až do návštěvy policie.

Po ohledání drátu vyšetřovatelům došlo, že musel být použit při Ursulině únosu. Zatímco jeden únosce čekal na oběť, druhý patrně hlídkoval o kus dál s prstem na tlačítku, jehož stisknutím by rozsvítil žárovku nebo spustil bzučák na druhé straně drátu.

Michael je přesvědčen, že drát je jedním z klíčových důkazů a mohl by pomoci identifikovat skutečné únosce. Kromě myslivců, běžců a cyklistů se v lese dobře vyznali také žáci internátní školy, ovšem podle všeho jim při vyšetřování nikdo nesejmul otisky prstů. I další důkaz naznačuje, že se na únosu podílel také někdo mladší: na jednom z požadavků na výkupné se našel otisk matematického rozhodovacího stromu, jaké se učí teenageři. Michael také upozorňuje, že má hlavní postava v jednom z komiksů nalezených v bedně Fiat 600 – auto, které bylo zmíněno v jednom z vyděračských dopisů a které v té době bylo v Německu vzácné, což naznačuje, že únosci komiks možná četli.

Ve snaze dosáhnout znovuotevření případu Michael ke konci loňského roku (2018, pozn. překl.) předložil soupis svých nových důkazů a teorií na úřadu státního zastupitelství v Augsburgu. Když jsem letos v dubnu (2019, pozn. překl.) hovořil s Matthiasem Nickolaiem, mluvčím státního zástupce, uznal, že spousta lidí pořád pochybuje o rozsudku trestního soudu. Trval ale na tom, že soudci v roce 2010 rozhodli správně a že toto rozhodnutí je „konečné a neměnné“. To se oficiálně potvrdilo v srpnu, když úřad státního zastupitelství oznámil, že vyšetřování nebude obnoveno.

Michael po svém právníkovi vzkázal místnímu tisku, že už se k případu nebude veřejně vyjadřovat ani poskytovat rozhovory, což si média vyložila tak, že už se konečně vzdává. Ale když jsem mu nedávno poslal e-mail, popřel to. „Neřekl jsem, že to nepoženu dál,“ napsal.

Patnáctého září, pár dní po tom, co jsem e-mail obdržel, uplynulo osmatřicet let od Ursulina únosu a smrti. Stejně jako v posledních několika letech se Michael se svými sourozenci a matkou vypravil na hřbitov do Echingu, kde je Ursula pohřbena. Jen oni čtyři, nikdo další. Tam vzpomínali na malou holčičku, která jednoho letního večera odjela na červeném kole od své sestřenice a už se nikdy nevrátila domů.

3. Komentář

3.1. Fiktivní zadání

Abychom mohli vytvořit adekvátní překlad, musíme provést nejen podrobnou analýzu původního textu, ale také analýzu nové komunikační situace, ve které by se mohl objevit text překladový – tzn. v jakém médiu a v jaké podobě.

Článek *The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany* dosahuje délky necelých 22 normostran, čímž se i v rámci rubriky *The long read*², ve které v online novinách *The Guardian* vyšel, řadí spíše k článkům delším. Je tedy značně nepravděpodobné, že by byl překlad vydán v tištěné podobě např. v některém z českých deníků – a to i vzhledem k tématu, nejedná se totiž o aktuální případ. Lze si nicméně představit, že by vyšel například v časopisu *Krimi Revue*, „jediném českém měsíčníku zaměřeném výhradně na informace ze světa zločinu“³, který se nevyhýbá ani článkům v délce přes 15 stran a věnuje se také zahraničním případům. Na druhou stranu je už při pohledu na obálku jakéhokoliv vydání zřejmé, že se jedná spíše o bulvární časopis s cílem vyvolat senzaci, což primárním záměrem Xana Rice jistě nebylo.

Považuji za pravděpodobnější, že by článek vyšel online, a sice ve dvou formách – kromě psané podoby také ve formě tzv. podcastu, podobně jako v rubrice *The long read*. Pod pojmem podcast chápeme audiozáznam, typicky delšího formátu (většinou v délce 30–60 minut, ale můžeme se setkat i s podcasty několikahodinovými).⁴ Do audiozáznamů se převádějí např. rozhlasové pořady, rozhovory, výukové lekce a, jako tomu je v našem případě, také publicistické články, které člověk může poslouchat například při cestě autem nebo při domácích pracích.

V České republice podcasty hojně vydává např. Český rozhlas a televizní stanice ČT24, ale ty se už ze své podstaty k našemu účelu nehodí. Audiozáznamy novinových článků jsou u nás poměrně novým fenoménem. Za jakéhosi „průkopníka“ v této oblasti lze považovat placenou online verzi Deníku N – i ten ovšem začal audioverze svých článků vydávat teprve v lednu

---

² The long read. *The Guardian* [online]. Guardian News & Media Limited [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/news/series/the-long-read>

³ Krimi Revue. *RF-Hobby.cz: Časopisy, které vás budou bavit* [online]. RF Hobby [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://rf-hobby.cz/profil/krimi-revue/#tab-profile>

⁴ Podcasting. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Podcast>

tohoto roku, ač v poměrně vysoké frekvenci (pět článků denně)⁵. Bylo by však otázkou, do jaké rubriky deníku článek o Ursule Herrmannové zařadit – jako nejvhodnější by se snad jevila rubrika Komentáře a štítek Historie.

Já si nicméně z důvodu širšího dosahu jako své fiktivní zadání zvolím publikaci na v Česku nejnavštěvovanějším – a volně dostupném – zpravodajském webu Novinky.cz, konkrétně v rubrice Podcasty a podrubrice Jiný hrníček, kterou web definuje jako „zajímavosti zachycené redaktory serveru Novinky.cz, na které nezbyla vlastní škatulka“⁶. Některé podcasty v této rubrice jsou doplněné jen krátkým psaným komentářem, u jiných je k dispozici celý text článku – tak by tomu bylo i v našem případě.

I vzhledem k hypotetické publikaci na Novinkách v překladu a shodně i v komentáři přechylují ženská jména, neboť je to na tomto webu běžné (ač mnohdy ke značné nelibosti čtenářů).

---

⁵ Podcast Studio N. *Deník N* [online]. N Media [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: https://denikn.cz/podcast-studio-n/?gclid=EAlaIQobChMI95usvoL68QIVE-h3Ch0vLAe8EAAYASAAEgJ0DfD_BwE

⁶ KUNCOVÁ, Monika. Tragédie Kryštofa Haranta: Zradili ho ti, jimž nejvíc věřil. *Novinky.cz* [online]. Seznam.cz [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/podcasty/clanek/tragedie-krystofa-haranta-zradili-ho-ti-jimz-nejvic-veril-40364437>

3.2. Překladatelská analýza výchozího textu

V této kapitole provedu překladatelskou analýzu výchozího textu, která pomáhá překladateli při volbě překladatelské strategie. Podle modelu Christiane Nordové⁷ popíšu vněttextové a vnitrotextové faktory. Při popisu funkce, resp. funkcí textu, které Nordová řadí k vněttextovým faktorům, budu vycházet z díla Romana Jakobsona.

V komentáři budu při citacích odkazovat na originál a překlad písmeny O a P, u rozsáhlejších citací budu rovněž uvádět čísla příslušných stran. O článku *The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany* budu nadále hovořit pouze jako o článku *The girl in the box*.

3.2.1. Vněttextové faktory

K vněttextovým faktorům Nordová⁸ řadí vysilatele, motiv a záměr, adresáta, médium, místo, čas a již zmíněnou funkci.

Vysilatelem a **autorem** textu je britský novinář na volné noze Xan Rice, který do roku 2011 působil jako zpravodaj ve východní Africe a v posledních letech se věnuje různým politickým, kulturním a společenským tématům.⁹

Rice již v roce 2018 v *The Guardianu* publikoval jiný článek s kriminální tematikou (*The murder that shook Iceland*), **motivem** k napsání článku *The girl in the box* by tedy mohla být snaha vytvořit sérii o evropských vraždách (nicméně žádný další takový článek Rice od roku 2019 nenapsal). **Záměrem** pak bylo seznámit příjemce s dosud uspokojivě neobjasněným únosem a smrtí Ursuly Herrmannové.

Článek vyšel v britských novinách, lze tedy předpokládat, že primárním **adresátem** je britský čtenář, ale vzhledem k dostupnosti online si jej může přečíst prakticky každý, kdo dostatečně ovládá anglický jazyk a zajímá se o kriminální tematiku a o evropské dění (a má přístup k internetu, což je dnes ve vyspělém světě téměř samozřejmostí).

Co se týče **média**, článek byl, jak už jsem několikrát zmiňovala, publikován v britských online novinách *The Guardian*, v rubrice *The long read*. Online forma nejen že text příliš neomezuje

---

⁷ NORD, Christiane. *Text Analysis in Translation: Theory, Methodology and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis*. 2nd. edition. Amsterdam: Rodopi, 2006. ISBN 9789042018082.

⁸ NORD, pozn. 5

⁹ Xan Rice. *The Guardian* [online]. Guardian News & Media Limited [cit. 2021-7-23]. Dostupné z:

<https://www.theguardian.com/profile/xanrice>

Xan Rice. *New Statesman* [online]. New Statesman [cit. 2021-7-23]. Dostupné z:

https://www.newstatesman.com/writers/xan_rice

Xan Rice / Writer [online]. [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <http://xanrice.com/>

z hlediska rozsahu (to už bylo rovněž několikrát řečeno), ale má i další výhody – jedním kliknutím na hypertextový odkaz se čtenář dostane k profilu autora, k jeho dalším článkům, k článkům s německou tematikou apod., a někdy dokonce i mimo stránky The Guardianu (v našem případě k článku *National Geographic*).¹⁰

Výraznou roli hraje faktor **místa**. Autor je sice Brit, stejně jako primární příjemce, ale píše o německém prostředí, podobu článku tedy nejvíce ovlivňuje německá kultura a realie. Některé citace v článku jsou vlastně už překladem z němčiny do angličtiny (ačkoliv nevíme, zda je překládal sám autor; můžeme se pouze domnívat, že spíše nikoliv), jejich překladem do češtiny tak vlastně bude vznikat sekundární metatext.

Pokud jde o faktor **času**, výchozí text byl publikován v roce 2019 a překlad by hypoteticky mohl vyjít v roce 2021. Tento nevelký rozdíl v čase vydání se bude projevovat jen v několika málo případech, jež podrobněji popíšu v kapitole o překladatelských problémech. Nejsou nicméně nikterak zásadní.

3.2.2. Funkce textu

Roman Jakobson¹¹ rozlišuje celkem šest funkcí textu: referenční, expresivní, konativní, fatickou, poetickou a metajazykovou.

Primární funkcí článku *The girl in the box* je funkce **referenční**: autor čtenáře seznamuje s případem Ursuly Herrmannové z 80. let minulého století, s jeho vyšetřováním a dalšími událostmi s ním spojenými, které se odehrály až do roku 2019, tedy do doby vydání článku. V textu proto hojně využívá informační, popisný a vyprávěcí slohový postup – článek tak obsahuje řadu jmen a názvů, časových údajů apod.:

After class on Tuesday 15 September 1981, the first day of the new school year, a 10-year-old girl named Ursula Herrmann returned to her house in Echting. Ursula, the youngest of four siblings, practised piano with her oldest brother Michael, and then headed off to her late afternoon gymnastics lesson in Schondorf, cycling through the forest along the lakeside path.
(O. 46)

Své vlastní názory autor do textu příliš nepromítá. V menší míře sice funkce **expresivní** v článku zastoupena je, např. samotný titulok je až bulvárního rázu (*the mysterious crime that*

---

¹⁰ RICE, Xan. The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany. *The Guardian* [online]. Guardian News & Media Limited, 2019 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/news/2019/sep/24/ursula-herrmann-germany-kidnapping-mystery>

¹¹ JAKOBSON, Roman a MIROSLAV ČERVENKA. *Poetická funkce*. Jinočany, 1995. Artes et litterae. ISBN 80-857-8783-0.

shocked Germany) a v textu můžeme najít i další prvky autorova subjektivního vnímání (např. hodnotící adjektiva jako *baffling* či *[very] strange*), nevyskytují se nicméně příliš často, a to i přesto, že některé pasáže jsou psány v ich-formě. Hodnotící výrazy jakožto součást výroků jiných osob pak autor uvádí v uvozovkách – a to i tam, kde jsou součástí nepřímé řeči či kde jsou předmětem verb dicendi:

A local journalist who covered the criminal and civil cases told me his newsroom colleagues often asked him why Herrmann “could not just let it go”. (O: 56)

He was also chronically work-shy; questioned in 2008, his former wife called him a “lazy guy” who would never have agreed to dig a large hole. (O: 54)

Mazurek later said he had punished the pet “with exile to Siberia”. (O: 52)

Očekává se, že si čtenář na danou problematiku utvoří svůj vlastní názor, k čemuž mu autor může různými způsoby dopomoci – text tak plní **konativní (přesvědčovací)** funkci, která je vedle funkce referenční hlavní funkcí publicistického stylu. V našem případě by takovým způsobem byl mimo jiné výběr informací, jež se autor rozhodl do textu zahrnout, např.:

In 1974, Mazurek returned from the Oktoberfest beer festival to find that the family dog, a mixed-breed named Susi, had overturned the rubbish bin in the kitchen. Mazurek grabbed the dog and locked it in the basement freezer. (O: 52)

Xan Rice si jistě uvědomoval, že pro většinu čtenářů bude obtížné sympatizovat s člověkem, který zavřel do mrazáku psa a nechal ho tam umrznout.

Funkce konativní se spolu s funkcí **fatickou**, která se v textu jako takovém nevyskytuje, dále výrazně projevuje na stránkách *The Guardianu* nad a pod článkem: noviny hovoří přímo k čtenáři a vybízí ho, aby se zaregistroval, případně aby přispěl na jejich chod určitou peněžní částku: *By registering and providing us with insight into your preferences, you’re helping us to engage with you more deeply, and that allows us to keep our journalism free for all.* Alespoň v době vzniku této práce se nicméně ještě není registrace nezbytně nutná a články *The Guardianu* jsou v neomezeném množství dostupné bezplatně.

Text dále plní funkci **poetickou**, která se zaměřuje na formu sdělení. V našem případě se sice nejedná o text umělecký, kde by se poetická funkce projevovala výrazněji, i tak ovšem některé umělecké prostředky pozorujeme – protože jak uvádí Čechová¹², styl publicistický je více než

---

¹² Informativní a persvazivní funkce jako konstituující faktor projevu. Funkční styl publicistický. ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, s. 244–275. ISBN 978-80-7106-961-4.

kterýkoliv jiný propojen s ostatními a vstřebává do sebe jejich prvky, tzn. často i prvky stylu uměleckého. Poetickou funkci v článku plní např. užití některých idiomatických spojení:

two detectives were sent to break the news to Ursula's parents (O:48)

parents who previously let their children roam free were now terrified to let them out of sight (O: 49)

the net [was] cast more widely (O: 50)

Setkat se můžeme i s personifikací (*torch beams raking the water and struggling to penetrate the thick undergrowth* [O: 46]) či s eufemismem (*there they remembered the little girl who left her cousin's house on her red bike on a summer's evening and never came home* [O: 60]) apod.

A nakonec v textu pozorujeme i prvek **metajazykové** funkce:

As we drove through the Bavarian countryside towards Eching, he tried to explain the meaning of überfordert, the word he used to describe the police in 1981: "It means when the task you have is bigger than your capabilities – like Brexit." (O: 58)

3.2.3. Vnitrotextové faktory

K vnitrotextovým faktorům řadí Nordová¹³ téma, obsah a výstavbu textu, presupozeice, lexikum, syntax, nonverbální a suprasegmentální prvky. Tyto faktory se do značné míry prolínají s faktory vnětextovými, s tím, co již bylo či ještě bude popsáno, i mezi sebou navzájem.

Tématem a **obsahem** textu je únos desetileté Ursuly Herrmannové a vývoj případu od doby bezprostředně po únosu až do roku 2019.

Co se týče **výstavby textu**, článek je opatřen titulkem a perexem a je rozčleněn do sedmi tematicky sevřenějších, ale nijak nepojmenovaných oddílů. První oddíl se věnuje událostem od Ursulina zmizení až do nálezů jejího těla, druhý vyšetřování od doby bezprostředně po únosu až do konce 80. let, třetí jakémusi „návratu“ k případu kolem roku 2005 atd. Začátek každého úseku značí iniciála, tj. velikostně a barevně odlišené písmeno.

Presupozeicemi se bude podrobněji zabývat kapitola o překladatelských problémech. Nyní ve stručnosti uvedme, že ačkoliv je článek *The girl in the box* publikován v britských novinách a primárně určený britskému příjemci, zabývá se případem z německého prostředí, tzn. obsahuje mnohé německé reálie, které předpokládanému čtenáři pravděpodobně nebude předem znát – autor mu je tedy musí vysvětlit: *The Bayern 3 radio station; Mazurek was arrested and flown*

---

¹³ NORD, pozn. 5

to Augsburg, a city near Eching; the Süddeutsche Zeitung newspaper apod. Reálie z britského prostředí, vyskytující se v menší míře, předpokládanému čtenáři pravděpodobně budou známé, není tedy třeba mu je vysvětlovat.

Základ **lexika** tvoří neutrální výrazy. Často se jedná o slovní zásobu z oblasti vyšetřování a práva (*police, search, officer, ransom, alibi, fingerprint, detention, lawyer, prosecutor, trial, guilty* apod.) a v menší míře přírodních věd (*audio, physicist, mathematical* apod.).

Text dále obsahuje i odborné termíny z těchto oblastí, např. *nitrous oxide, statute of limitations, DNA profiling, tinnitus* apod. (přičemž ani předchozí neznalosti těchto termínů by čtenáři neměla bránit v pochopení článku, vše potřebné autor také vysvětluje).

Kromě neutrálních výrazů najdeme v článku v malé míře i příznakové výrazy, a sice stylově vyšší (*contentious, distraught, subsequent, torment*) i stylově nižší (*bike, gym class, come up*, knižní spojka *for – the perpetrators must have known the forest well, for they had chosen a remote site within it* [O: 49]).

Co se týče **syntaxe**, text obsahuje jak krátké věty jednoduché, tak komplikovanější a kondenzovanější souvětí, často obsahující vsuvky, díky čemuž je text dynamičtější. Uvedme nejprve několik příkladů krátkých vět:

She never arrived./Two weeks passed./It dragged on for more than two years.

Pokud jde o kondenzovanější souvětí, Dušková¹⁴ uvádí, že ke kondenzaci anglické větné stavby vede (mimo jiné) výrazná tendence angličtiny vyjadřovat sekundární predikace jmennými tvary (infinitivem, gerundiem a participiem).

V našem případě je častý zejména výskyt přítomného participia, a sice ve funkci přívlastku, doplňku předmětu a přechodníku.

Jako přívlastek funguje participium v následujícím případě:

Ursula's name rang out through the darkening wood. (O:46)

Participium jakožto doplněk předmětu se v textu nevyskytuje často, ale k nalezení je také:

His landlord, who was owed rent, had told police that in the weeks before the crime he had seen his tenant driving his moped with a spade strapped to the side. (O: 49)

Nejčastěji se setkáváme s přítomným participiem ve funkci přechodníku:

---

¹⁴ Polovětné vazby (jmenné tvary slovesné). DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 4. vyd. Praha: Academia, 2012, s. 542–580. ISBN 978-80-200-2211-0.

Within an hour neighbours, police and firemen had joined the search, torch beams raking the water and struggling to penetrate the thick undergrowth. (O: 46) Zde se jedná o participiální vazbu, kde je konatel odlišný od podmětu nadřazené věty.

The kidnappers, expecting the letter to have arrived a day earlier – before the calls began – explained that they would phone the Herrmanns using a jingle as their call sign. (O: 47)
V tomto případě se jedná zároveň o příklad věty obsahující vsuvku.

Michael kept returning, night after night, his ear ringing, to the case files, which he had stored on his computer, meticulously arranging the evidence in folders. (O:56)

V menší míře v textu obdobnou funkci plní i participium minulé:

Questioned by police a week after Ursula's body was found, Mazurek could not initially recall his movements on the night she went missing. (O: 49)

K **nonverbálním prvkům** patří např. ilustrace a fotografie, kterých článků ve své online podobě obsahuje hned několik. Jedná se například o fotografie hlavních aktérů (Ursuly Herrmannové, Michaela Herrmanna a Wenera Mazurka), o ukázkou vyděračského dopisu či o úvodní ilustraci od Paula Blowa, na níž dítě na kole vjíždí do lesa na břehu jezera.

Posledním vnitrotextovým faktorem jsou **suprasegmentální prvky**, které mají za úkol zdůraznit (případně naopak upozadit) určitou část textu. V našem případě k tomu slouží například pomlčky:

It was a highly unusual and sensational intervention – a member of the prosecution team, the victim's brother, no less, acting in favour of the defence. (O: 55)

During the trial, Mazurek had sent Michael a letter – not to thank him for questioning the tape recorder evidence but to suggest that they were somehow on the same side. (O:55)

3.3. Překladatelská metoda

Překladatelská metoda je všeobecná strategie, které se překladatel drží při tvorbě svého překladu. Já jsem při překládání vycházela z dvojí normy v překladu Jiřího Levého¹⁵, totiž normy reprodukční a normy „uměleckosti“. Ty představují protiklad překladatelské věrnosti a volnosti. Mým cílem bylo dosáhnout rovnováhy mezi těmito dvěma normami.

Snažila jsem se příjemci adekvátně zprostředkovat originál, zachovat jeho funkce, stylistické vlastnosti a jeho působení na čtenáře. Mnohé věcné údaje musely zůstat nezměněny, ale zároveň bylo nezbytné vytvořit text přirozený a – vzhledem k tomu, že se jedná o publicistický styl – co nejčtivější. Od originálu jsem se odchylovala např. tam, kde bylo třeba vyrovnávat čtenářovy presupozice, či tam, kde se objevovaly systémové rozdíly mezi angličtinou a češtinou. Jinde záleželo na mé subjektivní volbě.

Při překladu mi pomáhala skutečnost, že kromě anglické translatologie studuji také germanistiku a hovořím německy, mohla jsem si tedy dohledat některé potřebné informace v němčině či si například v překladu dovolit úpravu jistého německého výrazu, který autor originálu používá chybně (snad proto, že sám německy nemluví).

---

¹⁵ Dvojí norma v překladu. LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Vydání třetí. Praha: Ivo Železný, 1998, s. 88–95. ISBN 80-237-3539-X.

3.4. Překladatelské problémy, postupy a posuny

V této části práce pohovořím o konkrétních překladatelských problémech na rovině pragmatické, lexikální, gramatické a syntaktické, se kterými jsem se při překladu setkala, a o postupech, které jsem používala při jejich řešení (nebude pochopitelně možné problémy obsáhnout všechny, ale mou snahou bylo vybrat ty pro text typické). Při popisu překladatelských postupů budu vycházet především z díla Dagmar Knittlové¹⁶, v menší míře z díla Jiřího Levého¹⁷ a Libuše Duškové¹⁸. Vzniklé posuny pak budu klasifikovat podle díla Antona Popoviče¹⁹, respektive jeho interpretace Edity Gromové²⁰.

3.4.1. Pragmatická rovina

Jak jsem již uvedla v kapitole o vnitrotextových faktorech, článek *The girl in the box* byl publikován v britských novinách primárně pro britského příjemce, pojednává nicméně především o **německém prostředí a německých reáliích**, čistě britských reálií obsahuje poměrně málo. Z toho vyplývá, že **presupozice** předpokládaného čtenáře originálu a překladu jsou na podobné úrovni, což pro překladatele představuje nespornou výhodu, neboť autor mnohé německé reálie vysvětluje a překladatel už tedy explikovat nemusí. Uvedme ještě další příklad: *Landheim Schondorf, an expensive private school founded in 1905 and favoured by Bavaria's political and business elite*

Setkáváme se i s reáliemi, jejichž vysvětlení by český čtenář nutně nepotřeboval, např. *the Oktoberfest beer festival*. Domnívám se, že Oktoberfest je u nás dobře znám, ale pro úplnost je v překladu vnitřní vysvětlivka ponechána.

Autor se také poměrně detailně věnuje popisu německého výrazu, resp. funkce „*nebenklage*“: *Under the German legal system, relatives of the victims of certain serious crimes are allowed to formally join the prosecution as nebenklage, or co-plaintiffs. This gives them the right to view the evidence, request witnesses and put questions to the judges. (O:52)*

---

¹⁶ KNITTLOVÁ, Dagmar. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6.

¹⁷ LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Vydání třetí. Praha: Ivo Železný, 1998. ISBN 80-237-3539-X.

¹⁸ DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 4. vyd. Praha: Academia, 2012. ISBN 978-80-200-2211-0.

¹⁹ POPOVIČ, Anton. *Teória umeleckého prekladu*. Druhé prepracované a rozšírené vydanie. Bratislava: Tatran, 1975.

²⁰ GROMOVÁ, Edita. *Úvod do translatológie*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2009. ISBN 978-80-8094-627-2.

V uvozovkách výraz uvádím proto, že jej autor nepoužívá zcela správně – má-li se jednat o obdobu ke *co-plaintiff(s)*, měl by zvolit podobu *Nebenkläger*, což já činím v českém překladu (*Nebenklage*²¹ by přísně vzato byla „*spoluobžaloba*“, nikoliv *spolužalobce*, nicméně tento pojem se v českém prostředí nepoužívá). Německý výraz navíc uvádím pouze jednou, dále už používám jen českou variantu *sploužalobce/spolužalobci*. Angličtina je v možnostech jeho užití flexibilní, ale v českém textu by ve větší míře působil spíše rušivě.

Dále se v textu vyskytují i „neněmecké“ reálie, které jsou však mezinárodně známé, tj. není je potřeba vysvětlovat ani v originále, ani v překladu – jedná se např. o Fiat a Fantu (která sice přísně vzato vznikla ve 40. letech minulého století v Německu, ale dnes jistě není všeobecně vnímána jako německá limonáda²²).

Zajímavý je způsob, jakým se autor výchozího textu staví k cizím **měnám**, a sice k německé marce a euru. Údaj v markách se v textu vyskytuje hned několikrát, přičemž při prvním výskytu autor uvádí i částku v librách: *2 m deutschmarks [£450,000]*. Nikde jinde v textu už ale přepočítání na libry neuvádí (snad předpokládá, že už si čtenář udělal jasnou představu, kolika německým markám se rovná britská libra). Částka v eurech se v textu vyskytuje dvakrát a její hodnota v librách není uvedena ani jednou.

Je otázkou, jak k problematice měny přistupovat při překladu, totiž jestli alespoň při prvním výskytu uvádět částku v markách také v českých korunách. Já tak ve svém překladu nečiním, a sice hned z několika důvodů. Není zřejmé, jak k částce v librách vlastně dospěl autor originálu. Z jakého kurzu vycházel? Jedná se o hodnotu z počátku 80. let minulého století, nebo o přepočítání na dnešní peníze? A jedná-li se o historickou hodnotu, měla by v překladu být uvedena hodnota v československých korunách? Vzhledem k tomu, že jsem si na tyto otázky nedovedla při překládání uspokojivě odpovědět, rozhodla jsem se ponechat pouze hodnotu v markách, protože i z ní je zřejmé, že únosci zkrátka požadovali vysoké výkupné.

Převod částek v eurech by byl bezesporu jednodušší, nicméně ani v tomto případě ho neprovádím, neboť předpokládám, že hodnota eura jakožto měny 19 z 27 států EU²³ je i českému čtenáři známá.

---

²¹ Nebenklage. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://de.wikipedia.org/wiki/Nebenklage>

²² Fanta (limonáda). *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Fanta_\(limon%C3%A1da\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Fanta_(limon%C3%A1da))

²³ Euro. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Euro>

Rozdíly v presupozičních čtenáře originálu a překladu je nutné vyrovnávat především v případě **prvků specifických pro britské prostředí**. U měrných jednotek – mil používám **substituci analogií**: *less than two miles apart* – vzdálené od sebe asi tři kilometry, *just a few miles from Eching*, jen pár kilometrů od Echingu.

Co se týče výšky osob (respektive osoby, v článku se vyskytuje pouze jednou), autor ji uvádí v metrech a v závorce pak také v jednotkách angloamerické měrné soustavy, tj. ve stopách a palcích. V českém překladu to pochopitelně není nutné. Mimo to volím namísto metrů tradičně používané centimetry: *1.43m (4 ft 7 in)* – 143 centimetrů.

K vynechání informace a ke **generalizaci** jsem se uchýlila v případě angloamerických kriminálních pořadů, které u nás nejsou známé a nemají tudíž ani zavedené české názvy (ani německý pořad u nás sice není příliš znám, nicméně ten je v textu nutné zachovat – a jeho český název je dohledatelný²⁴):

A television programme, Aktenzeichen XY ... Ungelöst – Case number XY ... Unsolved – which would serve as the model for the BBC's Crimewatch and America's Most Wanted, featured a long segment on the Ursula Herrmann case. (O: 50) – Jeden z dílů televizního pořadu Případ XY ... pachatel neznámý, který později posloužil jako předloha pro podobný formát pořadů v Británii i v USA, se únosem Ursuly Herrmannové poměrně detailně zabýval. (P: 11)

Generalizovala jsem rovněž v případě *Royal Holloway, University of London* – tuto instituci převádím jako *univerzita Royal Holloway*. *University of London* je britská federální univerzita zahrnující desítky jednotlivých univerzitních institucí a výzkumných institutů²⁵, kterou já nicméně zobecňuji pouze na *univerzitu*. Jistě by bylo možné čtenáři vysvětlit, o jakou instituci se přesně jedná, ale jakákoliv explikace by byla zbytečně složitá a narušovala by plynulost textu, navíc instituce v článku hraje naprosto minimální roli.

A nakonec v souvislosti s pragmatickou rovinou zmíníme také rozdíl v **čase** vydání originálu (2019) a překladu (2021). Obecně můžeme říci, že se nejedná o rozdíl zásadní; co se týče případu Ursuly Herrmannové, za poslední dva roky neprošel podle dostupných informací žádným dalším vývojem. V článku je také okrajově zmíněno několik událostí, které byly před dvěma lety aktuálnější než dnes (uprchlická krize a Brexit), čtenář je nicméně jistě stále bude

---

²⁴ TV program. *IDNES.cz* [online]. Praha: MAFRA, 1999–2021 [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: <https://tvprogram.idnes.cz/tvprogram.aspx?t=detail&id=61183461>

²⁵ Londýnská univerzita. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lond%C3%BDnsk%C3%A1_univerzita

mít v živé paměti. Přesto je v několika případech, kde autor hovoří o „loňském“ a „letošním“ roce, potřeba čtenáře pomocí poznámky překladatele upozornit, že se jedná o rok 2018 a 2019: *Ve snaze dosáhnout znovuotevření případu Michael ke konci loňského roku (2018, pozn. překl.) předložil soupis svých nových důkazů a teorií na úřadu státního zastupitelství v Augsburgu.* (P: 20)

3.4.2. Lexikální rovina

Dagmar Knittlová rozlišuje ve své publikaci *Překlad a překládání*²⁶ na lexikální roviny tři typy překladových protějšků: úplné či absolutní, částečné a nulové (při jejichž nahrazování ale v podstatě opět vznikají částečné protějšky).

Úplné protějšky patří do centra slovní zásoby, převládá u nich antropocentrický zřetel, tzn. typicky se jedná o lidi v okolí, části těla, předměty nejbližšího okolí, zvířata, abstrakta v přímém vztahu k člověku apod.²⁷ V mnou překládaném článku se vyskytují hojně, např. v případě rodinných příslušníků: *mother* – matka, *father* – otec, *brother* – bratr apod. Z překladatelského hlediska nejsou nicméně příliš zajímavé, nebudeme se jim tedy věnovat podrobněji.

Zajímavější pro nás budou **protějšky částečné**, které vzhledem k typologickým, kulturně historickým a dalším rozdílům mezi angličtinou a češtinou převládají nad protějšky úplnými. Knittlová v oblasti částečných protějšků pojednává o postupech a rozdílech v oblasti formální, významové denotační, významové konotační a pragmatické (viz výše).

Jako příklad formálního rozdílu nám poslouží větší explicitnost, tj. větší množství výslovně vyjádřených informací. **Explicitaci** jsem při svém překladu uplatňovala často – vlastně už v samotném názvu článku, protože jak uvádí Knittlová, překladatelé se někdy pokouší interpretovat příliš zkratkové anglické vyjádření: *the girl in the box* – děvčátko v dřevěné bedně (dále v textu používám spíše variantu *bedna*).

Explicitnější bývají české protějšky anglických jmenných frází se substantivním premodifikátorem, jelikož čeština nemá možnost použít stejnou sémanticky hutnou strukturu a přidává předložkový relátor.²⁸ To pozorujeme např. u často se vyskytujícího *ransom note* – požadavku na výkupné (v případě spojení *ransom call* pak volím variantu *hovor s únosci* a *vyděračský telefonát*, což sice není významově zcela přesné, ale napomáhá to plynulosti textu). Dalšími případy jmenných frází se substantivním premodifikátorem jsou např. *Donald Duck*

---

²⁶ KNITTLOVÁ, pozn. 14

²⁷ KNITTLOVÁ, pozn. 14, s. 40.

²⁸ KNITTLOVÁ, pozn. 14, s. 44.

comics – komiksy s kačerem Donaldem, *basement freezer* – mrazák ve sklepě, *music store* – obchod s hudebninami, *case files* – složky k případu aj.

K explicitaci dochází také při verbalizaci, tj. při změně jmenného anglického vyjadřování na slovesné vyjadřování v češtině, díky čemuž vzrůstá čtivost překladu:

At 60 kg, it would probably have needed at least two people to carry it into the woods. (O: 49) – Bedna vážila šedesát kilogramů a do lesa by ji tak museli odnést alespoň dva lidé. (P: 9)

though very rare, mistakes do occur in genetic profiling (O: 51) – Stává se to sice zcela výjimečně, ale i v oboru genetické daktyloskopie někdy dochází k omylům. (P: 12)

towards the end of the civil case (O: 57) – když už se občanské soudní řízení chýlilo ke konci (P: 17) apod.

Aby při překladu nedocházelo ke zbytečnému rozšiřování textu, je na jiných místech naopak vhodné využívat **kompresi**: *in the Herrmann house* – u Herrmannových, *he was eventually released without charge* (O: 50) – nakonec byl propuštěn (P: 11), *the police still suspected that Mazurek was involved* (O: 49) – policie Mazurka stále podezřívala (P: 10) apod.

V souvislosti s významovými denotačními rozdíly Knittlová hovoří o specifikaci, generalizaci a o sémantické spojitosti – kontiguitě.²⁹

Specifikace spočívá v tom, že protějšek anglického výrazu obsahuje nějakou významovou složku navíc; především u sloves je to téměř pravidlem, souvisí to totiž s typologickým rozdílem mezi nominální angličtinou a verbální češtinou.³⁰ Značný rozdíl pozorujeme v případě sémanticky chudého anglického slovesa *be* a jeho specifičtějšího českého protějšku: *she was still not home* (O: 46) – (domů) nedorazila (P: 7), *there was Ursula's little red bike* (O: 46) – tam leželo Ursulino červené kolo (P: 7), *there was a loud shout* (O: 48) – někdo zakřičel (P: 9) apod.

Ke specifikaci často dochází také u protějšků komunikativních sloves jako *say* a *tell* (byť v mém překladu vzhledem k charakteru výchozího textu ne tak často, jako by tomu bylo např. v textu uměleckém):

Ursula's mother phoned the aunt to say her daughter needed to come home (O: 46) – (Za deset minut půl osmé) zatelefonovala Ursulina matka tetě a nařídila, že se má Ursula vrátit domů. (P: 7)

---

²⁹ KNITTLOVÁ, pozn. 23, s. 47–61.

³⁰ KNITTLOVÁ, pozn. 23, s. 48.

they were also told they could be part of the trial (O: 52) – nabídli jim také, že se mohou zúčastnit soudu (P: 13)

through his lawyer, Michael told the local press (O: 60) – Michael po svém právníkovi vzkázal místnímu tisku (P: 21) apod.

Opakem specifikace je **generalizace**, tedy zobecnění, zvýšení stupně abstrakce. Při překladu z angličtiny do češtiny je méně častá. Jako příklad můžeme uvést *penthouse* – byt.

Do oblasti **sémantické spojitosti** spadají takové případy, které jsou tradičně chápány jako případy **modulace** – zůstává zachován význam, ale je popsán z jiného hlediska, protože doslovný překlad by byl nemožný nebo nepřirozený:

It appeared that the kidnappers had planned to keep Ursula alive. (O: 48) – Podle všeho únosci nechtěli Ursulu zabít. (P: 9)

Jedná se o tzv. **antonymickou změnu**³¹, stejně jako v případě spojení *unclosed circle* (O: 54) – otevřený kruh (P: 15).

Z hlediska **expresivity** je výchozí text a následně tedy i překlad poměrně chudý. Za povšimnutí stojí dva případy, kdy emocionálně neutrální anglický výraz převádím pomocí citově zabarveného českého protějšku ve formě zdobněliny, a sice *girl* – děvčátko/holčička a *village* – vesnička (podle Knittlové záleží užití zdobněliny na subjektivním pojetí překládaného díla). V překladu se vyskytují i některé další zdobněliny (*shelf* – polička, *chocolate bar* – tabulka čokolády, *packet of biscuits/chewing gum* – balíček sušenek/žvýkaček, *library* – knihovnička aj.), ale ty nejsou nositeli emocionálního postoje, zkrátka jen označují malé předměty.

Rozdíl v expresivitě pozorujeme i v případě spojení *they were pissed off* (O: 56) – pěkně je to namíchlo (P: 17). Vulgární adjektivum *pissed off*, které zde tvoří součást verbonominálního přísudku, převádím pomocí expresivního *namíchnout*. Pokud by vulgarismy byly podstatnou složkou článku, bylo by na místě použít odpovídající české vulgarismy i v překladu, ale ojedinělý vulgarismus by čtenář mohl považovat za rušivý. Expresivním slovesem *namíchnout* se tomu lze vyhnout, ale použití intenzifikátoru *pěkně* zároveň umožňuje se intenzitě anglického vyjádření do značné míry přiblížit.

A nakonec se v textu objevuje několik případů, kdy neutrálním českým protějškem převádím idiomatické expresivnější anglické vyjádření, např.:

---

³¹ Knittlová, pozn. 14, s. 61.

Michael's lawyer advised him not to make a big deal out of it. (O: 55) – Michaelova právnička mu doporučila, aby se tím příliš nezabýval. (P: 16)

The lead detective who had pursued him was replaced, and the net cast more widely. (O: 50) – Hlavní vyšetřovatel v případě Ursulina únosu, který Mazurka pronásledoval, byl nahrazen někým jiným a policie rozšířila okruh pátrání. (P: 11)

Jinde v textu proto využívám **kompenzaci** a převádím neutrální anglická vyjádření pomocí idiomatických českých vyjádření:

packed court (O: 53) – soudní síň praskala ve švech (P: 13)

He could not understand why Pfaffinger's revoked confession was now being treated as plausible, when it was dismissed all those years before. (O: 54) – Nemohl pochopit, proč nyní někdo považuje odvolané přiznání Klause Pfaffingera za důvěryhodné, když ho kdysi smetli ze stolu. (P: 15)

Výrazy *prosecutor* a *trial*

V souvislosti s lexikem bych ještě ráda zmínila dva výrazy, které se při překladu právní slovní zásoby a terminologie ukázaly jako problematické, totiž výrazy *prosecutor* a *trial*.

Výraz *prosecutor* převádím dvěma způsoby: v první části textu (do začátku procesu s Wernerem Mazurkem) volím variantu *státní zástupce* (resp. *zástupci*), ve druhé části pak *žalobce* (resp. *žalobci*) a *obžaloba*. *Stručný průvodce novináře soudní terminologií*³² k pojmu *žalobce* uvádí následující: *Žalobce je stranou v občanskoprávním řízení a také ve správním soudnictví. Je to ten, kdo podal žalobu a domáhá se nějakého rozhodnutí soudu. Podobné postavení má i státní zástupce v trestním řízení (domáhá se potrestání obviněného), ale označení „žalobce“ mu nepřísluší (trestní řád jej nezná). Označovat státní zástupce jako žalobce je tedy nepřesné, ale vzhledem k tomu, že předmětem této práce není odborný text, bude i varianta *žalobce* funkční.*

Výraz *trial* převádím tam, kde stojí samostatně, v závislosti na kontextu různými způsoby – *soud*, (*soudní*) *proces* či (*soudní*) *řízení* (spojení *soudní proces* a *soudní řízení* se podle korpusu SYN verze 8³³ v četnosti užití příliš neliší). Spojení *criminal trial* pak odpovídá *trestnímu*

---

³² STRNAD, Michal. *Stručný průvodce novináře soudní terminologií*. JUSTICE.CZ [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/krajsky-soud-v-hradci-kralove/informace-pro-media?clanek=strucny-pruvodce-novinare-soudni-terminologii>

³³ Křen, M. – Cvrček, V. – Čapka, T. – Čermáková, A. – Hnátková, M. – Chlumská, L. – Jelínek, T. – Kovářiková, D. – Petkevič, V. – Procházka, P. – Skoumalová, H. – Škrabal, M. – Truneček, P. – Vondříčka, P. – Zasina, A.: Korpus

řízení, v případě spojení *civil trial/case* jsou možné dvě rovnocenné varianty – *civilní proces* či *občanské soudní řízení*.³⁴

3.4.3. Gramatická a syntaktická rovina

V oblasti **gramatiky** vznikají potíže obecně tehdy, když ve výchozím jazyce existuje gramatická kategorie, kterou cílový jazyk nemá, např. v případě kategorie **určenosti** v angličtině. V češtině lze k jejímu vyjádření použít prostředky lexikální, čímž se ale podle Knittlové³⁵ daný význam mnohdy zbytečně zdůrazní. Snažila jsem se proto používat lexikální prostředky k vyjádření určenosti pouze tam, kde měly jednoznačné opodstatnění, např:

With midnight approaching, and rain falling, a sniffer dog led its handler away from the lake, into the brush. (O: 46) – Pršelo. Už se blížila půlnoc, když jeden z pátracích psů odvedl svého psovoda pryč od jezera a hlouběji do křoví. (P: 7)

Michael also notes that in a comic found in the box, one of the main characters drives a Fiat 600 (O: 59) – Michael také upozorňuje, že má hlavní postava v jednom z komiksů nalezených v bedně Fiat 600 (P: 20) apod.

Jedná se o případy singulativní neurčité reference, kdy neurčitost vyplývá z přítomnosti více potenciálních referentů³⁶; bez použití číslovky *jeden* by čtenář překladu mohl nabýt dojmu, že se jednalo pouze o jediného referenta.

Čeština dále na rozdíl od angličtiny nedisponuje **předminulým časem**, který je někdy nutno kompenzovat např. časovým adverbium (první příklad níže) či vazbou (druhý příklad):

within an hour neighbours, police and firemen had joined the search (O: 46) – o hodinu později už Ursulu hledali také sousedé, policie a hasiči (P: 7)

By the fourth day of searching, a gloomy Sunday, they had covered most of the forest. (O: 48) – O čtyři dny později – byla zrovna pošmourná neděle – už měli propátranou většinu lesa. (P: 9)

Co se týče slovesných časů, v textu se vyskytl ještě jeden zajímavý jev – hned několik případů budoucího času v minulém vyprávění, kdy však v češtině nebylo možné použít futurum a bylo nutné se uchýlit k opisu:

SYN, verze 8 z 12. 12. 2019. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2019. Dostupný z WWW: <https://www.korpus.cz>

³⁴ Civilní proces. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Civiln%C3%AD_proces

³⁵ KNITTOVÁ, pozn. 14, s. 121.

³⁶ DUŠKOVÁ, pozn. 16, s. 72.

The shadows were lengthening but it was still light, and the cycle ride would only take 10 minutes. (O: 46) – Stíny už se prodlužovaly, ale ještě bylo vidět a cesta jí měla trvat jen deset minut. (P: 7)

The next day his wife at the time, who would soon divorce him, went to the freezer to get some meat (O: 52) – Druhý den šla jeho žena, kteřa se s ním krátce nato měla rozvést, do mrazáku pro maso (P: 13) apod.

Na rovině **syntaxe** se jako problematické místy jevíly v originále hojně používané vsuvky. Při překladu jsem k nim přistupovala různě. V některých případech mohla vsuvka zůstat zachována na stejné syntaktické pozici jako v originálu, a to i za použití stejných znamének (kteřa se obecně shodovala minimálně):

the kidnappers, expecting the letter to have arrived a day earlier – before the calls began – explained that they would phone the Herrmanns (O: 47) – únosci, kteří předpokládali, že dopis dorazí o den dříve – než začnou ony telefonáty – vysvětlovali, že Herrmannovým zavolají (P: 8)

Podívejme se ale na několik případů, kdy bylo třeba vsuvku převést jinak:

It was 72 cm by 60 cm – the size of a small coffee table – painted green and locked from the top with seven sliding bolts. (O: 48) – Ta měla 72 na 60 centimetrů, velikostně tedy připomínala konferenční stůl. Byla natřena na zeleno a zvenčí zajištěna sedmi zástrčkami. (P: 9)

Vsuvku zde převádím pomocí vedlejší věty důsledkové, čímž dochází k **intelektualizaci**³⁷ textu. Souvětí také dělím na dvě samostatné věty. K intelektualizaci došlo i v následujícím případě, kdy se z poměrně rozsáhlé vsuvky rovněž stala věta vedlejší, souřadně spojená s již existující vedlejší větou příčinnou:

Since Zipser's speciality is linguistic profiling – at Royal Holloway, University of London, she uses modern profiling techniques to identify authors of ancient Greek medical texts – she decided to compare the ransom notes sent by the kidnappers to samples of Mazurek's writing, which Haider had posted on the internet. (O: 57) – Protože se Zipserová specializuje na lingvistické profilování a na londýnské univerzitě Royal Holloway pomocí moderních profilovacích technik identifikuje autory starořeckých lékařských textů, rozhodla se porovnat požadavky na výkupné, které zaslali únosci, se vzorky Mazurkova rukopisu, jež Haider vyvěsil na internet. (P: 18)

---

³⁷ LEVÝ, pozn. 15, s. 145–153.

Kromě vsuvek jsem již v analýze výchozího textu zmiňovala častý výskyt **participií**, (mimo jiné) **ve funkci přechodníku**, která bylo třeba odpovídajícím způsobem převést. Čeština sice v některých případech disponuje strukturní obdobou ve formě přechodníků, ty se dnes ovšem používají zřídka a jsou považovány za archaické. Častěji se tedy participiální vazby převádějí pomocí vět vedlejších³⁸:

In 2013, he filed a civil claim, seeking €20,000 in damages from Mazurek for causing his tinnitus. (O: 56) – V roce 2013 podal na Mazurka občanskoprávní žalobu, v níž požadoval odškodné ve výši 20 000 eur za zapříčinění svého tinnitu. (P: 18)

Jedná se o vedlejší větu přívlastkovou. Podobně je tomu v případě níže, kdy první participium je převedeno rovněž pomocí vedlejší věty přívlastkové, druhé pak vedlejší větou předmětnou, spojenou s již existující předmětnou větou.

The kidnappers, expecting the letter to have arrived a day earlier – before the calls began – explained that they would phone the Herrmanns using a jingle as their call sign. (O: 47) – Únosci, kteří předpokládali, že dopis dorazí o den dříve – než začnou ony telefonáty – vysvětlovali, že Herrmannovým zavolají a použijí jako poznávací znamení rozhlasovou znělku. (P: 8)

V některých případech bylo ale participiální vazba převedena i jinak, například větou hlavní:

He was also heavily in debt, owing a bank more than DM 140,000, so he had a motive. (O: 49) – A také se topil v dlužích – bance dlužil přes 140 000 marek, měl tudíž motiv. (P: 10)

Někde dokonce stačila pouze předložka (v následujícím případě se vlastně jedná o elipsu adjektiv *oblečení* či *obutí*):

Dozens of officers wearing raincoats and rubber boots spread out through the dense forest, on the border of which stands Landheim Schondorf, an expensive private school founded in 1905 and favoured by Bavaria's political and business elite. (O: 47) – Desítky policistů v pláštěnkách a holínkách se rozptýlily po hustém lese, na jehož okraji stojí Landheim Schondorf, drahá soukromá škola založená roku 1905, kam své děti nejčastěji posílají nejvýznamnější bavorští politici a podnikatelé. (P: 8)

---

³⁸ DUŠKOVÁ, pozn. 16, s. 583.

3.4.4. Překladatelské posuny

Na závěr věnujeme několik řádků překladatelským posunům, které jsou důsledkem překladatelských postupů, jimž jsme se věnovali v předchozích kapitolách (pojmy postup a posun bývají někdy zaměňovány). Edita Gromová, která vychází z díla Antona Popoviče³⁹, hovoří ve své publikaci Úvod do translatologie⁴⁰ o posunech konstitutivních (z hlediska lingvistického) a individuálních (z hlediska interpretačního).

K posunům konstitutivním nevyhnutelně dochází z důvodu rozdílů mezi výchozím a cílovým jazykem, jako je již zmiňovaná neexistence předminulého času v češtině, rovněž neexistující kategorie určenosti či různé české obdoby anglických participií.

Individuální posuny jsou posuny subjektivní a odrážejí idiolekt překladatele. Setkáváme se s nimi např. v oblasti expresivity (např. kompenzace expresivity na jiném místě v textu), ale i explicitnosti, jak už bylo v této práci rovněž popsáno.

---

³⁹ POPOVIČ, pozn. 17

⁴⁰ GROMOVÁ, pozn. 18

4. Závěr

Cílem této práce bylo předložit překlad článku *The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany*. Při jeho tvorbě mi pomáhalo fiktivní zadání, které jsem si stanovila (tj. hypotetická situace, ve které by mohl překlad vyjít) a také provedená překladatelská analýza výchozího textu podle modelu Christiane Nordové, totiž rozbor vnětextových a vnitrotextových faktorů. Dále jsem popsala konkrétní překladatelské problémy, se kterými jsem se potýkala, postupy vedoucí k jejich řešení a vzniklé překladatelské posuny.

Tato práce mi umožnila vyzkoušet si, zda dokážu aplikovat poznatky a dovednosti, které jsem načerpala v průběhu bakalářského studia. Pevně doufám, že se mi podařilo vytvořit funkční překlad, který bude pro čtenáře zajímavý nejen svým tématem, ale také provedením.

Bibliografie

Primární literatura

RICE, Xan. The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany. *The Guardian* [online]. Guardian News & Media Limited, 2019 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/news/2019/sep/24/ursula-herrmann-germany-kidnapping-mystery>

Sekundární literatura

CVRČEK, Václav et al. *Mluvnice současné češtiny*. Vydání druhé. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2812-7.

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4.

ČMEJRKOVÁ, Světlá. *Čeština, jak ji znáte i neznáte*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0589-7.

DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 4. vyd. Praha: Academia, 2012. ISBN 978-80-200-2211-0.

GROMOVÁ, Edita. *Úvod do translologie*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2009. ISBN 978-80-8094-627-2.

JAKOBSON, Roman a Miroslav ČERVENKA. *Poetická funkce*. Jinočany, 1995. *Artes et litterae*. ISBN 80-857-8783-0.

KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRÝGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6.

LEVÝ, Jiří. *Umění překlada*. Vydání třetí. Praha: Ivo Železný, 1998. ISBN 80-237-3539-X.

NORD, Christiane. *Text Analysis in Translation: Theory, Methodology and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis*. 2nd. edition. Amsterdam: Rodopi, 2006. ISBN 9789042018082.

POPOVIČ, Anton. *Originál/překlad*. Bratislava: Tatran, 1983.

POPOVIČ, Anton. Teória umeleckého prekladu. Druhé prepracované a rozšírené vydanie. Bratislava: Tatran, 1975.

Slovníky, příručky a korpusy

Anglicko-český praktický slovník [online]. Brno: Lingea, 2017 [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://slovníky.lingea.cz/anglicko-cesky>

English Dictionary [online]. Cambridge University Press, 2021 [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>

FRONEK, Josef. *Anglicko-český, česko-anglický slovník: nové doplněné vydání. 2., opr. a dopl. vyd.* Voznice: Leda, 2012. ISBN 978-80-7335-283-7.

Internetová jazyková příručka [online]. Ústav pro jazyk český AV ČR, 2008–2021 [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/>

Křen, M. – Cvrček, V. – Čapka, T. – Čermáková, A. – Hnátková, M. – Chlumská, L. – Jelínek, T. – Kovářiková, D. – Petkevič, V. – Procházka, P. – Skoumalová, H. – Škrabal, M. – Truneček, P. – Vondříčka, P. – Zasina, A.: *Korpus SYN*, verze 8 z 12. 12. 2019. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2019. Dostupný z WWW: <https://www.korpus.cz>

Macmillan Dictionary [online]. Macmillan Education Limited, 2009–2021 [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://www.macmillandictionary.com/>

Ostatní zdroje

Euro. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Euro>

Fanta (limonáda). *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Fanta_\(limon%C3%A1da\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Fanta_(limon%C3%A1da))

Krimi Revue. *RF-Hobby.cz: Časopisy, které vás budou bavit* [online]. RF Hobby [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://rf-hobby.cz/profil/krimi-revue/#tab-profile>

KUNCOVÁ, Monika. *Tragédie Kryštofa Haranta: Zradili ho ti, jimž nejvíc věřil.* *Novinky.cz* [online]. Seznam.cz [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/podcasty/clanek/tragedie-krystofa-haranta-zradili-ho-ti-jimz-nejvic-veril-40364437>

Londýnská univerzita. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lond%C3%BDnsk%C3%A1_univerzita

Nebenklage. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://de.wikipedia.org/wiki/Nebenklage>

Podcast Studio N. *Deník N* [online]. N Media [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: https://denikn.cz/podcast-studio-n/?gclid=EA1aIQobChMI95usvoL68QIVE-h3Ch0vLAe8EAAYASAAEgJ0DfD_BwE

Podcasting. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Podcasting>

STRNAD, Michal. Stručný průvodce novináře soudní terminologií. *JUSTICE.CZ* [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/krajsky-soud-v-hradci-kralove/informace-pro-media?clanek=strucny-pruvodce-novinare-soudni-terminologii>

The long read. *The Guardian* [online]. Guardian News & Media Limited [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/news/series/the-long-read>

True crime. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/True_crime

Civilní proces. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Civiln%C3%AD_proces

TV program. *IDNES.cz* [online]. Praha: MAFRA, 1999–2021 [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: <https://tvprogram.idnes.cz/tvprogram.aspx?t=detail&id=61183461>

Xan Rice / Writer [online]. [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <http://xanrice.com/>

Xan Rice. *New Statesman* [online]. New Statesman [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: https://www.newstatesman.com/writers/xan_rice

Xan Rice. *The Guardian* [online]. Guardian News & Media Limited [cit. 2021-7-23]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/profile/xanrice>

Příloha – výchozí text

The girl in the box: the mysterious crime that shocked Germany

On 15 September 1981, 10-year-old Ursula Herrmann headed home by bike from her cousin's house. She never arrived. So began one of Germany's most notorious postwar criminal cases, which remains contentious to this day. By

Xan Rice

In the Alpine foothills in the far south of Germany is a vast lake called the Ammersee. Its shores are dotted with centuries-old villages where wealthy families from Munich buy large second homes and tourists drink beer at waterfront restaurants. At the north end of the lake is a pair of such villages, Eching am Ammersee and Schondorf, less than two miles apart. Separating them is a block of spruce forest that attracts hunters, joggers, mountain bikers and in the late summer 38 years ago, kidnappers preparing to commit what would become one of the country's most notorious postwar crimes.

After class on Tuesday 15 September 1981, the first day of the new school year, a 10-year-old girl named Ursula Herrmann returned to her house in Eching. Ursula, the youngest of four siblings, practised piano with her oldest brother Michael, and then headed off to her late afternoon gymnastics lesson in Schondorf, cycling through the forest along the lakeside path. When the gym class was over, she went to her cousin's house in Schondorf, where she ate dinner. At 7.20 pm, Ursula's mother phoned the aunt to say her daughter needed to come home. The shadows were lengthening but it was still light, and the cycle ride would only take 10 minutes.

Half an hour later, she was still not home. Her mother again called the aunt, who said Ursula had left 25 minutes before. Both of them immediately knew something was wrong. Ursula's father rushed into the forest from Eching, and her uncle did the same from Schondorf. They met in the middle, along the path. Ursula's name rang out through the darkening wood. But there was no reply.

Within an hour neighbours, police and firemen had joined the search, torch beams raking the water and struggling to penetrate the thick undergrowth. With midnight approaching, and rain falling, a sniffer dog led its handler away from the lake, into the brush. There, 20 metres from the path, was Ursula's little red bike. But she was nowhere to be seen.

At first light the search intensified. Dozens of officers wearing raincoats and rubber boots spread out through the dense forest, on the border of which stands Landheim Schondorf, an expensive private school founded in 1905 and favoured by Bavaria's political and business elite. As a helicopter hovered overhead, a police boat and divers scanned the shallows of the lake. Local radio carried the shocking news of the missing girl in an idyllic part of the country: 1.43 m (4 ft 7 in) tall with short blonde hair, wearing dark green cords, a grey woollen cardigan and red-brown sandals; the daughter of a teacher and a housewife.

On the Thursday morning, when Ursula had been missing for more than 36 hours, the phone rang in the Herrmann house. When Ursula's parents picked up there was silence, and then a short, familiar jingle, which they recognised from the traffic bulletin on the Bayern 3 radio station. More silence ensued, and then the jingle played again before the caller hung up. Three more similar calls – baffling and sinister – followed over a period of hours. A team from the local police department, now stationed inside the Herrmann home, began recording the calls.

At noon the next day, the postman delivered an envelope addressed to Ursula's father, marked urgent. Inside was a ransom note composed using letters and words cut out from tabloid newspapers. "We kidnapped your daughter," the note began, in broken German. "If you ever want to see your daughter alive again, then pay 2 m deutschmarks [£450,000] ransom." The kidnappers, expecting the letter to have arrived a day earlier – before the calls began – explained that they would phone the Herrmanns using a jingle as their call sign. "Just say if you will pay or not pay ... if you call the police or do not pay we will kill your daughter."

When the phone rang that afternoon, and the jingle sounded, Ursula's mother agreed to pay the ransom. She also asked for proof of life: what were her daughter's nicknames for her two stuffed toys? When the kidnappers did not reply, she became frantic. "Talk to me, say something, something from Ursula!"

That same evening, the kidnappers posted a second letter, which arrived on Monday 21 September, with curiously specific instructions regarding the ransom. The kidnappers wanted the money to be paid in used 100-deutschmark bills, packed in a suitcase. It was to be delivered to an as yet unnamed location by Ursula's father, who was to drive alone in a yellow Fiat 600 going no faster than 90 km/h.

Unlike some other residents of Eching, and the parents of the pupils at the boarding school in Schondorf, the Herrmanns were not wealthy. They had only been able to build a home near the

lake because Ursula's great-grandfather had purchased some grazing land there decades earlier. A neighbour raised part of the ransom, and the state agreed to cover the rest.

The Herrmanns waited desperately for more instructions. But there were no more letters and no more calls. Nor did the police have any strong leads. Two weeks passed. The police decided to search the forest again. More than a hundred officers were assembled, with 10 sniffer dogs. The wood was divided into four parts, and each quarter into small grids. The teams began searching every grid, one by one, using metal rods to probe the ground.

By the fourth day of searching, a gloomy Sunday, they had covered most of the forest. Ursula had been missing for 19 days. At 9.30 am, there was a loud shout. In a tiny glade about 800m away from the lake path, one of the officers had struck something solid when probing the soil. Another policeman rushed over and, after wiping away the leaves and scraping through a layer of clay, discovered a brown blanket covering a wooden board. He removed it only to find second board, which appeared to be the lid of a box. It was 72 cm by 60 cm – the size of a small coffee table – painted green and locked from the top with seven sliding bolts. Using a spade, he forced the lid open, and peered in. There was Ursula. Her body was cold, lifeless. The officer wept when lifting her out.

Two detectives were sent to break the news to Ursula's parents at their home, a short walk away. While her mother was too distraught to ask any questions, her father asked repeatedly: had his daughter been hurt before her death? The truthful answer was no. An autopsy concluded that Ursula died within 30 minutes to five hours of being buried. Since there was no sign of struggle, or even movement, inside the box, the doctors assumed she had been drugged beforehand, possibly with nitrous oxide.

It appeared that the kidnappers had planned to keep Ursula alive. The box, 1.40m deep, was fitted with a shelf and a seat that doubled as a toilet. It was stocked with three bottles of water, 12 cans of Fanta, six large chocolate bars, four packets of biscuits and two packs of chewing gum. It also contained a small, bizarre library of 21 books, from Donald Duck comics to westerns, romance novels and thrillers with titles such as *The Horror Lurks Everywhere*. There was a light and a portable radio tuned to Bayern 3, the same station that broadcast the traffic jingle. To enable Ursula to breathe, the box had a ventilation system made from plastic plumbing pipes, which extended to ground level. But whoever designed it had failed to realise that without a machine to circulate the air, the oxygen would quickly run out.

The police believed they were hunting more than one kidnapper, because of the size and weight of the box. At 60 kg, it would probably have needed at least two people to carry it into the woods. The perpetrators must have known the forest well, for they had chosen a remote site within it, and had avoided attention while digging the hole and hacking paths through the dense brush.

In Eching and nearby villages, parents who previously let their children roam free were now terrified to let them out of sight. The shock was amplified by the frenzied press coverage. On the day of the funeral, after much harassment from journalists, Ursula's brother Michael, a shy 18-year-old, lost his temper with a photographer who held a camera right in front of his face, and knocked the camera to the ground.

Desperate to find the culprits, the police offered a DM 30,000 reward for information, and tips poured in. One name that came up was Werner Mazurek. He was 31, lived with his wife and their two children just a few hundred metres from the Herrmanns. A trained car mechanic who left school at 15 and now ran his own TV repair business, Mazurek was good with his hands. He was imposing – tall, with a beer-drinker's stomach – and quick-tempered, and not well liked in Eching. He was also heavily in debt, owing a bank more than DM 140,000, so he had a motive.

Questioned by police a week after Ursula's body was found, Mazurek could not initially recall his movements on the night she went missing. It took him 24 hours to provide an alibi: he had been playing the board game Risk with his wife and two friends. But a search of his home and workshop revealed nothing that linked him to the crime. Later that month, the forensics team examining the box found a fingerprint on a piece of duct tape, raising hopes of a breakthrough. Thousands of locals, including Mazurek, were fingerprinted, but no match was discovered.

The police still suspected that Mazurek was involved. At the end of January 1982, they arrested him, along with two of his friends, and interrogated them for several days before releasing them. A month later, another of Mazurek's acquaintances was questioned. Klaus Pfaffinger was an unemployed mechanic with a drinking problem. His landlord, who was owed rent, had told police that in the weeks before the crime he had seen his tenant driving his moped with a spade strapped to the side. Pfaffinger initially protested his innocence. But on the second day of questioning, when the interrogators took a break and he was alone with the police secretary, he said a startling thing: "What if I know something?" When the interrogators returned, Pfaffinger told them that Mazurek had asked him to dig a hole in the forest in early September 1981,

promising payment of DM 1,000 and a colour television. Pfaffinger said he had dug the hole and had later seen a box embedded inside.

Convinced they had cracked the case, the detectives drove Pfaffinger to the forest that separated Eching and Schondorf. They asked him to lead them to the burial site. To their dismay, he was unable to locate it, or even come close. On returning to the police station, he announced: "I am revoking this confession, it's not true what I said." During at least 10 subsequent interrogations in the following months, he refused to repeat his confession, and was eventually released without charge.

By the summer of 1982, after his name was smeared, Mazurek was preparing to move away from Eching with his family. The lead detective who had pursued him was replaced, and the net cast more widely. Some 100,000 colour posters requesting help with the investigation were distributed nationwide. A television programme, *Aktenzeichen XY ... Ungelöst – Case number XY ... Unsolved* – which would serve as the model for the BBC's *Crimewatch* and America's *Most Wanted*, featured a long segment on the Ursula Herrmann case. The new police team found more evidence of the kidnappers' methods, including a wire that they had strung through the trees along the lakeside path to serve as an alert system during the abduction. But investigations of other suspects came to nothing. By the end of the 1980s, the investigation had wound down. Across Germany, most people still remembered the shocking unsolved case of the 10-year-old girl buried alive in the box.

Ursula's parents and siblings, meanwhile, were doing their best to move on with their lives. Though they grieved deeply for Ursula, who they remembered as an intelligent, energetic girl who loved to sing and paint, they did so in private, never speaking to the press. Soon after their youngest child's death, the parents had made a conscious decision not to let the hunt for the kidnappers consume the family, or the tragedy define their lives. Without any known perpetrators to blame, they tried to think of it as a terrible accident. It was hardest for Ursula's mother, who believed she should have gone to fetch her daughter from her cousin's house. Ursula's father and sister turned to their strong Christian faith to find peace. Her youngest brother eventually found solace in surfing.

Michael, the elder brother, who was in his final year of school at the time of the crime, was playing music at a friend's house on the night Ursula disappeared. When his mother called in a panic, saying his little sister was missing, he rushed home and joined the search for her in the forest. He was devastated when her body was found. "Then it quickly turned into: what can I

do with this now?” he told me recently. “Because I knew the ‘why’ could never be answered. I decided: I am alive and I have some tasks to do.”

In the mid-2000s, the Bavarian state office for criminal investigations started looking in earnest at its backlog of cold cases. The most famous was the Ursula Herrmann kidnapping, which had by then appeared three times on Case number XY ... Unsolved, and was still a stain on the reputation of the local police and judiciary. Prosecutors hoped that the development of DNA profiling over the previous two decades might help crack the case. The mass of evidence from the original investigation, including the ransom notes and the box, was painstakingly re-examined. Numerous hairs were found, from which the forensic experts were able to build the DNA profiles of several different people. Now they just needed a match. In 2007 they got one.

A genetic sample recovered from a screw on the box matched that found on a glass in the Munich penthouse of a wealthy woman who was brutally murdered there in May 2006. But the police excitement about a breakthrough was short-lived. On trial for the Munich killing was the victim’s nephew, who was only a few years old when Ursula was kidnapped. After extensive forensic investigations, the judges ruled that no link could be established between the two criminal cases, and the nephew was convicted for the Munich murder. How the match with the sample from the Herrmann case occurred remains a mystery – though very rare, mistakes do occur in genetic profiling.

For the prosecutors looking at the Herrmann case, time was running out. Her death had not been deemed a murder, but rather kidnapping with deadly consequences, a crime that carried a 30-year statute of limitations. In five years, the people responsible would be in the clear. The state prosecutors went back to the 1980s case files, to look at the main suspects. Klaus Pfaffinger, the unemployed man who briefly claimed to have dug the hole, was dead. But Werner Mazurek was still alive, and living with his wife in the north of Germany, where he ran a boat accessories businesses and, with a friend on Tuesday evenings, a snack bar that bore the advertising slogan: “Norbert’s pig and Werner’s beer, the finest at the harbour pier”.

In 2007, Mazurek was placed under surveillance and an undercover officer deployed to befriend him. Police planted recording devices in his car and his house, and tapped his phone. In October that year, his home was searched and he was asked to provide a saliva sample. It did not match any of the genetic profiles found on the box.

The prosecutors had one hope left. Among the items taken from Mazurek’s house during the search was an old reel-to-reel tape recorder. In the calls to Ursula’s parents in the days after her

disappearance, the kidnappers had played a jingle. Was it possible that this device was used to record that jingle from the radio all those years ago? A sound expert, who had access to the original recordings of the 1981 calls, spent months conducting tests on the tape recorder, concluding that it was indeed used in the kidnapping.

On 28 May 2008, nearly 27 years after Ursula's death, Mazurek was arrested and flown to Augsburg, a city near Eching. Ursula's parents, who were still living in the same house by the Ammersee, had been notified a few days before that an arrest was imminent. They were also told they could be part of the trial. Under the German legal system, relatives of the victims of certain serious crimes are allowed to formally join the prosecution as *nebenklage*, or co-plaintiffs. This gives them the right to view the evidence, request witnesses and put questions to the judges.

Ursula's parents did not want to be confronted again by the horrifying details of their daughter's death, all these years later. Instead, it was agreed that the co-plaintiff would be their oldest son, Michael, who was by then in his 40s, teaching religion and music at a girls' secondary school in Augsburg. He was a quiet, family man, but also one who is "not content with half-truths", as his old friend Michael Hofstetter, who was with him in Eching on the evening Ursula disappeared, recently told the *Süddeutsche Zeitung* newspaper. "He has such a very deep sense of justice that drives him."

The trial opened in February 2009 before a packed court in Augsburg. Mazurek, characterised in one newspaper as a "bearded giant", sat in front of his wife, who was also on trial as an accessory to the crime. Reading from a 20-page statement, Mazurek insisted he was innocent. "I know I was certainly not a good citizen, sometimes rude, and we'll see many attempts to portray me as a bad person. But I have nothing to do with this act."

The prosecution had no difficulty finding evidence of his poor character. Mazurek's daughter and stepson had few good things to say about him as a father. He had also had other scrapes with the law, including a fraud conviction in 2004 for falsifying documents. Then there was the story about the dog. In 1974, Mazurek returned from the Oktoberfest beer festival to find that the family dog, a mixed-breed named Susi, had overturned the rubbish bin in the kitchen. Mazurek grabbed the dog and locked it in the basement freezer. The next day his wife at the time, who would soon divorce him, went to the freezer to get some meat only to discover Susi there, frozen to death. Mazurek later said he had punished the pet "with exile to Siberia".

The prosecution laid out the circumstantial evidence against Mazurek. He had a motive as he needed the money, and the means to secretly build a box, because he owned a workshop. While Ursula was missing he had been observed listening to police radio, and a piece of leather used in the box construction was cut from a belt owned by someone with a large stomach, like Mazurek. And, in 2007, after police searched and bugged his house, they listened in on a phone call between him and an old friend from Eching where they discussed the statute of limitations for the Ursula Herrmann case.

But the key elements of the prosecutors' case were the revoked confession by Pfaffinger – that he dug the hole at Mazurek's request – and the tape recorder. They insisted the confession was credible. As the old police files showed, Pfaffinger's confession was accurate in several ways: he had described the burial site in detail, from the size of the forest glade and the dimensions of the hole to the soil conditions. The lead police investigator in 1982 was convinced Pfaffinger deliberately misled him during the forest visit, when he could not locate where the box was buried. Testifying in court, all these years later, the same policeman described Pfaffinger as an "excellent actor and practised swindler".

The tape recorder was the most important, and controversial, piece of evidence. When questioned by police in 2007, Mazurek said he had purchased it only a few weeks earlier, at a flea market while on a short holiday with his wife. But he could not prove who sold it to him, and nobody at the market could recall such a device being on sale that day. The state's expert, whose speciality was phonetics rather than audio, described how, in the recording of the ransom calls, you could hear a couple of clicking sounds – the buttons of a tape recorder being pressed during the recording of the jingle. When she pressed the buttons on the tape machine, she had, in her words, an "aha" moment. The sounds were identical. Other subtle characteristics of the recording also corresponded precisely to the specific machine in front of her. It was, she said, "probable" that the very same tape recorder found in Mazurek's house was used in the ransom calls.

Summing up, in March 2010, the senior prosecutor reminded the court that Ursula had been "buried alive in a box", revealing the "cold-bloodedness and mercilessness of the perpetrator". The three judges and two jurors were convinced, finding Mazurek guilty and sentencing him to life imprisonment. His wife was acquitted, due to lack of evidence. In court, everyone seemed happy that Ursula's killer had finally been put away. Everyone, that is, except one person.

At the start of the trial, few people in court had taken much notice of Michael Herrmann. Despite his distinctive appearance – he wears his grey hair in a ponytail and at the time also sported thin

sideburns down to his jaw – he is unassuming, not the kind of man who draws attention to himself. After graduating from high school, he studied teaching in Augsburg, and then opened a music store, selling instruments and equipment, including tape recorders. He got married, had three children and fostered a fourth. He loved watching them grow up, seeing them share his love of music, finding their own way in life.

People who knew what happened to Ursula sometimes asked if it made Michael anxious about his own kids, but for some reason it didn't. Nor did he ever think about looking for the perpetrators himself; that was the job of the police. Though he felt at peace in his life, his sister's death still felt to him like an "unclosed circle". The trial, and his status as a co-plaintiff, offered an opportunity to close it. While most *nebenklage* are passive observers in court, Michael decided to take his role far more seriously. He would not allow the family to be victims a second time.

Before the trial started, to the surprise of his state-assigned lawyer, Michael had requested full access to the case files, which ran into tens of thousands of scanned pages. In the first few weeks of the trial he got through 6,000 pages, locking himself in the study at home at night, unable to stop reading. His memories of Ursula were strong: he recalled how, despite her liveliness, she was also cautious and at times sensitive, growing upset when some of her schoolmates repeatedly misbehaved. But reading through the typewritten police reports he realised he had forgotten many of the details of the horrifying days in September 1981, even the fact that he had helped Ursula with her piano practice just a few hours before she was kidnapped. It was, he felt, like his brain has somehow blanked out that part of his life. To Michael, there was much to suggest Mazurek might have committed the crime, but there were also things that troubled him about the prosecution case. He could not understand why Pfaffinger's revoked confession was now being treated as plausible, when it was dismissed all those years before. From the police files it was clear that Pfaffinger had a serious alcohol problem. While in detention he claimed to have experienced hallucinations. He was also chronically work-shy; questioned in 2008, his former wife called him a "lazy guy" who would never have agreed to dig a large hole.

As the court heard, Pfaffinger's confession was not even signed; the investigator wrote it down from memory weeks later. And, as with Mazurek, there was no DNA proof connecting Pfaffinger to the crime. Before the trial, the police exhumed Pfaffinger's body but there was no match to the genetic profiles they had discovered among the evidence a few years before.

Most concerning to Michael was the tape recorder. With his background in music, he knew a lot about acoustics and sound engineering, and could not understand how a tape recorder could

be definitively linked to the ransom calls all those years ago. Even if the reel-to-reel device had been used to record the jingle from the radio, as the prosecution alleged, the kidnappers would still have had to transfer that recording to a second, more portable device, since the calls to the Herrmann house were made from pay phones. The acoustic environments in the booth and at the kidnapper's home would also have influenced what the police eventually heard and recorded at the other end of the phone line.

Michael's lawyer advised him not to make a big deal out of it. "She said: 'you don't do this as a *nebenklage*'. But I did not think about habits, I just did what I thought was right," Michael told me. He wrote a letter to the court, calling the sound expert's report about the tape recorder "incomplete or one-sided". The judges were not happy, but by law they were obliged to read out the letter in court. It was a highly unusual and sensational intervention – a member of the prosecution team, the victim's brother, no less, acting in favour of the defence. When the verdict against Mazurek was announced, Michael made a statement at the courthouse. "I am not convinced of his guilt," he said. "But neither am I convinced of his innocence." Instead of the circle being closed, it had opened further.

Six months after the trial, in late 2010, Michael began to notice a strange, high frequency noise in his left ear. At night the hissing would wake him up and prevent him falling back asleep. Even worse, it often tormented him during the day, especially when was he trying to teach music. He had never experienced tinnitus before, and thought it might relate to the trial. The court-appointed psychologist, on hand to assist relatives of crime victims, examined him and agreed that the stress of the court case was indeed the likely cause.

During the trial, Mazurek had sent Michael a letter – not to thank him for questioning the tape recorder evidence but to suggest that they were somehow on the same side. From prison Mazurek kept writing, and even sent a Christmas card. In 2013, Michael finally replied. "I was surprised to receive a letter from you, because it is certainly clear to you that despite all the doubts I have about your guilt, I have considerable reservations about your person," he wrote. "If you are not the culprit I wish [for] more new insights and that you can be rehabilitated. If you are the culprit, go to hell."

By then, Michael was increasingly sceptical that Mazurek was guilty. After the trial ended, Michael kept returning, night after night, his ear ringing, to the case files, which he had stored on his computer, meticulously arranging the evidence in folders. It had put strain on his marriage – he separated from his wife in 2012 – but he could not let it go. He felt he owed it to

his parents, to himself, even to the German public, to pursue the truth. “What drives me is ethics – doing what is morally right,” he told me. “It was just wrong for the case to end like it did.”

So he came up with a plan. In 2013, he filed a civil claim, seeking €20,000 in damages from Mazurek for causing his tinnitus. It was a legal ruse: since Mazurek would defend the case on the basis that he was wrongfully convicted and so could not be considered responsible, the court would have to reconsider the facts of the criminal trial before coming to a conclusion. It would be an opportunity, Michael believed, “to get nearer to the truth”.

“The judges knew what was going on, and they were pissed off,” Joachim Feller, who has been Michael’s lawyer since 2012, told me when we met at his offices in Landsberg am Lech, an ancient town about 20 minutes drive from Eching. “They tried several times to stop it going forward.” The court insisted that an independent psychiatrist examine Michael, and to rule on whether his tinnitus was caused by the trial. After the psychiatrist confirmed it was, the case finally went ahead in 2016. It dragged on for more than two years.

Unlike with the criminal trial, where the media focus was on Mazurek, it was now on Michael. He found himself having to explain to his pupils in his music and religion classes, who knew him as a reserved, kind teacher, why they were seeing his face in the newspapers and on TV. He took journalists to Eching, and into the forest where Ursula was kidnapped. Even so, apart from Herrmann’s close family and friends, few understood why he was pursuing the case. A local journalist who covered the criminal and civil cases told me his newsroom colleagues often asked him why Herrmann “could not just let it go”. “I myself am still trying to work out why Michael Herrmann is acting like this,” the journalist said. “He is quiet and calm, but still he looks into the files ... There is a little obsession.”

As the civil trial went on, it became clear that he was not the only person with doubts about the original verdict. Appearing for the defence was a retired physicist and amateur sound expert named Bernd Haider, who had built his first tape recorder from scratch in the 1960s and lived in a village just a few miles from Eching. He vividly remembered the coverage of the crime from 1981, though he had never heard of Mazurek before his arrest. Haider had followed the 2009 trial in the media and, like Michael, was highly sceptical about the tape-recorder evidence. Later, he had borrowed a similar machine, got hold of the ransom call recordings, and tried to see if it was possible to replicate the phonetic expert’s findings. After a year of testing, he concluded it was not, and offered his assistance to Mazurek’s lawyer.

When I visited Haider this spring, the borrowed tape recorder was still in his loft. After a lunch of wiener schnitzel and potatoes, he told me: “Michael Herrmann was the only person in the original trial who understood what the problem with this evidence was. He said ‘it’s impossible’, but he was sitting on the wrong side of the court!”

Towards the end of the civil case, Michael gained another ally. In London, a German academic named Barbara Zipser read an article online about his efforts to get to the truth. Zipser was a child in Germany when Ursula was kidnapped, and recalled the horror she felt then. In terms of its impact, it was the German equivalent of the Madeleine McCann case, Zipser told me when we met this year. “I thought: whoever did this, I want that person in jail,” she said.

Since Zipser’s speciality is linguistic profiling – at Royal Holloway, University of London, she uses modern profiling techniques to identify authors of ancient Greek medical texts – she decided to compare the ransom notes sent by the kidnappers to samples of Mazurek’s writing, which Haider had posted on the internet. Zipser analysed the words used, and the writing style. Whoever composed the ransom notes was well educated, she said, a native speaker pretending to be a foreigner by writing in broken German. “I am sure it was not Mazurek,” Zipser told me.

Her opinion only hardened after she went to meet Michael in Germany, and spent many hours going through the case files with him. “I know this is an incredible story but I’ve seen the evidence, and Michael has done very good investigative work,” she said. “I support him in his findings.” For a few years after the criminal trial Michael thought there was still a 50% chance that Mazurek was the kidnapper. Now he puts it at 1%.

In August 2018, the civil case concluded and the court ordered Mazurek to pay Michael €7,000 for causing his tinnitus. It was a victory that to Michael represented a loss, since to arrive at the decision the judges first needed to agree with the criminal court that Mazurek, together with an unidentified accomplice, was indeed the man who had kidnapped Ursula.

In an open letter to the Bavarian state and the media, Michael wrote: “My sister’s fate has stayed with me for 37 years, and to this day, it is unclear who was actually responsible for her death. Could it be that the Augsburg legal system is not actually interested in solving the case of Ursula Herrmann, the death of my little sister? ... If the court decides to close the proverbial lid, it should be well aware that one cannot shut the truth away.”

Since Mazurek was arrested in 2008, he has been represented by Walter Rubach, one of Bavaria’s best-known defence lawyers. Rubach sees things in black and white. If a client asks him whether he believes in their innocence – as Mazurek did in 2008 – he brushes away the

question. “I told him I don’t believe any of my clients,” Rubach told me in his chambers in Augsburg. “My job is to work out if there’s enough proof and evidence to convict them.” In Mazurek’s case he was convinced from the start that there wasn’t.

“It was clear that Mazurek was a person who could have committed something like that. But there were no hard facts – it was a circumstantial case at its finest,” Rubach said. “I am still upset at how he was convicted. What is it you say in England? Rather let 10 guilty men go free than hang one innocent one.”

Though Rubach has had little personal interaction with Michael, he has watched him across the court, and likes and admires him. “What he has done, as a co-plaintiff, going against the decision of a court – this never happened before in Germany.”

From his prison cell in Germany’s far north, Mazurek is still trying to clear his name. After I wrote to him this year, he replied saying he had hired a private investigator to track down the man who he says sold him the tape recorder in 2007. “I am just angry and I am awaiting the 11th anniversary of my time in jail,” he wrote.

On a mild Sunday morning in April, I met Michael in Augsburg. As he had been most days in court, he was dressed casually, in trainers, blue jeans and a black jacket. Despite his legal setbacks, and the tinnitus that continues to bother him, he comes across as calm and warm, and possesses a dry sense of humour. As we drove through the Bavarian countryside towards Eching, he tried to explain the meaning of *überfordert*, the word he used to describe the police in 1981: “It means when the task you have is bigger than your capabilities – like Brexit.”

Michael knows the case material so well – he has put in far more hours of research than any of the lawyers for the defence or prosecution – that when he speaks, it is with the precision and detachment of a special investigator, rather than a relative. After parking the car beside the road between Eching and Schondorf, he noted it was probably where the kidnappers had parked when bringing the box to the forest. An SUV track led into the woods. “We need to walk 141 metres,” Michael said, and then look 20 metres to the left, to locate the spot where Ursula was buried. “We don’t know if she was sedated and carried or if she was forced to walk there,” he said. “But we know she was taken on paths specially cut through the forest.”

Michael’s father died several years ago, and in 2016 his mother moved out of the family home in the village to Augsburg. But his younger brother Hannes – the surfer – still lives in the house, along with two Syrian refugees who rent out the bottom floor. Michael phoned him – he did not want to show up with a journalist, unannounced – and Hannes invited us in for coffee. We never

spoke about Ursula. As with his oldest sister and their mother, Hannes has never talked to the media about his sister's death, though Michael says that in private his family supports his work on the case, as do his children and his new partner. But in public, at least, he is alone in his quest to reopen the case.

After lunch at a restaurant beside the lake, where sailboats bobbed in the distance, we walked along the road towards the forest, the route Ursula took on her way to gym class nearly 40 years ago. The spruce trees are much taller than they were then, and the undergrowth less thick, but the path is the same: three metres wide, compact gravel. Cyclists on electric bikes sped by.

After a few minutes, as we neared a small jetty leading to a wooden hut used by bathers, Michael stopped on the path. "This is where Ursula was kidnapped," he said. "It's where her bike was found and where the bell-wire ended." The bell-wire is the 140m-long coil of insulated copper wire the kidnappers used as part of a warning system. Though the police had noticed the wire while searching for Ursula, they only learned of its significance more than a year later, when investigators visited the private boarding school in Schondorf to talk to pupils about the case. Two students came forward, saying that seven or eight months after the kidnapping, when chasing an owl through the forest, they had found the bell-wire strung through the trees next to the lakeside path. The boys then did a very strange thing: they took the wire down, measured it on the school athletics track, and then kept it in their dormitory in a locked box, until the police visit.

On examining the wire, the investigators realised it must have been used during Ursula's abduction. While one of the kidnappers waited for the victim, the other presumably served as a lookout further along the path, with their finger on a button that would light up a bulb or sound a buzzer at the other end of the wire.

Michael believes the wire is one of the key pieces of evidence that could help identify the real kidnappers. Besides hunters, joggers and cyclists, the boarding school pupils also knew the forest well. Yet it appears that none of them were fingerprinted at the time of the investigation. Another piece of evidence also hints at the possible involvement of younger people in the plot: an impression on the paper of one of the ransom notes revealed a mathematical probability tree, of the sort taught to teenagers. Michael also notes that in a comic found in the box, one of the main characters drives a Fiat 600, the car that was mentioned in the ransom note and which was rare in Germany at the time, suggesting the kidnappers may have read the comic.

Late last year, in an effort to have the case reopened, Michael submitted a dossier of all his new evidence and theories to the state prosecutor's office in Augsburg. In April, when I interviewed Matthias Nickolai, spokesman for the public prosecutor, he acknowledged that many people still had questions about the verdict in the criminal trial, but insisted the judges had arrived at the correct decision in 2010, and that it was "final and absolute". In August, this became official, when the prosecutor's office announced it would not be reopening the case.

Through his lawyer, Michael told the local press that he would be making no more public statements about the case, nor giving interviews, which the media interpreted as him finally giving up. But when I emailed him recently he said this was not true. "I didn't say that I am not going to take it any further," he wrote.

On 15 September, a few days after I received that message, it was the 38th anniversary of Ursula's kidnapping and death. As they have done for the last few years, Michael, along with his two siblings and his mother, travelled to the graveyard in Eching where Ursula is buried. Just the four of them, no partners. There they remembered the little girl who left her cousin's house on her red bike on a summer's evening and never came home.